

Taxa postală plătită în numerar conform aprobării No. 29590/939.

MAGYAR LABOV

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Laptulajdosos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter jelentést tett a salzburgi és római útról a királynak

Ofelsége ebédre visszatartotta a jelentésttevő kormányférfiakat. — A bucuresti rádió közlése a Dunavidék békéje érdekében folyt tárgyalásokról

Bucurestiből jelentik: Julius 29-én Ofelsége munkakihallgatáson fogadta a belügyi, nemzetvédelmi és kulturügyi minisztereket. Azután Gigurtu miniszterelnököt és Manoilescu külügyminisztert fogadta, kik salzburgi és római útjuk lefolyásáról és eredményéről tettek jelentést. Ofelsége a miniszterelnököt és külügyminisztert ebédre is vendégül látta.

Bucurestiből jelentik: A bucuresti rádió hétfő esti híradásában Gigurtu miniszterelnök, Manoilescu külügyminiszter salzburgi és római útjával foglalkozott és a következőket mondotta:

— Az első érintkezés, amelyre a román kormányférfiaknak a tengelyállamok vezetőivel alkalmuk nyílt, bizonyoságot tettek arról a reális érdeklődésről, amelyet Berlin és Róma tanúsít a Duna békéjének fenntartása iránt.

A salzburgi és római tárgyalásokon csak az alapelveket vitatták meg, amelyekre támaszkodva az érdekelt államok szabad módon végleges megegyezésre juthatnak egymással.

Rómából jelenti a Stefani: Illetékes berlini körökben megállapítják, hogy a dunai államok kormányférfiainak salzburgi és müncheni megbeszélései nyilvánították a tengely érdeklődését a délkelet-európai teljes megbékélés iránt. Az angol-francia befolyást sikerült teljesen eltávolítani, a megegyezéshez szükséges előfeltételeket a két tengelyhatalom megteremtette és most az érdekelt hatalmakon a sor, hogy közvetlen tárgyalásokon oldják meg politikai és területi vitáikat, oly módon, hogy mindegyik fél meg legyen elégedve és új építő munka kezdődjön.

A jugoszláv kormány is meghívást kap Rómába és Berlinbe a délkelet-európai ügyekről való megbeszélésre.

Budapestről jelentik: A Pester Lloyd római tudósítója jelenti, hogy nem lehetetlen, hogy a jugoszláv kormány vezető államférfiai ugyanolyan meghívásokat fognak kapni Rómából és Berlinből, amelyet Románia, Bulgária és Szlovákia kapott.

A román sajtó vezető lapjai a meginduló egyezkedési tárgyalásokról. A Curentul erdélyi szakértők kiküldését kívánja.

Bucurestiből jelentik: A Curentul július 31-iki száma a következőket írja: Németország és Olaszország nagyjelentőségű politikai célkitűzése mindazoknak a kérdéseknek békés úton való megoldása, amelyek Délkelet-Európában a bizonytalanság helyzetét tartják fenn. Újból szóba kerül a végleges elrendezés ezen a területen. Olyan vita ez, amely nem ijeszthet meg minket. A per túlrégi és a mi jogaink túl-

ságosan nyilvánvalóak ahhoz, hogy az új európai statutum kilátásai izgalomba hozhatnának minket.

De szükséges a bizonyító anyaggal való tökéletes felkészülés. Teljesen ki kell küszöbölünk a szónoki elemeket és azokat pontos statisztikai adatokkal kell helyettesítenünk. Egy szóval be kell mutatnunk mindazokat az adatokat, amelyek a mi igazságunkat ékesszólóan nyilvánvalóvá teszik.

Nagyon lehetséges — folytatja a lap, — hogy maguk a szomszédjaink könnyítik meg számunkra a megegyezés alapjainak a megtalálását, de nem zárhatjuk ki egy értekezlet lehetőségét sem. Fel kell készülnünk erre az eshetőségre is. Minél több adatot, minél több bizonyító okmányt kell összehordani és rátermett embereket kell alkalmazni a tárgyalások levezetésére. Különösen — hogy a magyarokkal való megegyezést megkönnyítsük, — olyan embereket kell alkalmaznunk, akik ismerik Erdély történetét, akik ismerik ennek a tartománynak a különleges problémáit és nemcsak hogy ismerik, hanem előszeretettel foglalkoztak e kérdések oknyomozásával. Kétségtelen, hogy csak az erdélyiek között lehet ilyen embereket találni.

A legjobban felkészültekre van szükségünk és a legelősebb elméjűekre, akik gyorsan és leleményesen tudják felhasználni a rendelkezésükre álló anyagot. Ha bekezdésben el lehet követni tévedéseket a tábornokok kiválasztásában anélkül, hogy azonnali kárát ne lássuk ennek.

Hitler birodalmi vezér fogadta a bolgárok világháborús főparancsnokát

A főparancsnok meglátogatja a nyugati harcteret

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A Führer hétfőn délután kihallgatáson fogadta Sekov gyalogsági tábornokot, a bolgár hadseregnek a világháború alatti főparancsnokát. A

tábornok a német hadseregfőparancsnokság meghívására meglátogatja a nyugati csatateret és megtekinti a német hadsereg berendezéseit.

Szófiában nagy lelkesedéssel és virágszórással fogadták a Salzburgból hazatért bolgár kormányférfiakat

Szófiából jelentik (Német Távirati Iroda): Filoff bolgár miniszterelnök és Popoff külügyminiszter Salzburgból jövet, hétfőn délután külön repülőgépen visszaérkezett Szófiába. Az utcákat nagy tömeg lepte el, amikor a miniszterelnök és külügyminiszter Szófia repülőtéréről bevonult a városba. A lakosok nagy lelkesedéssel fogadták az államférfiakat és virágokat szórak utjukra. A repülőteren valamennyi miniszter megjelent az államférfiak fogadására. Ott voltak az udvar képviselői és a diplomáciai tes-

tület tagjai is valamennyien.

A bolgár miniszterelnök és külügyminiszter a meérkezés után közös kihallgatáson jelentek meg Boris királynál, hogy beszámoljanak a Hitler kanacellárral és Ribbentrop külügyminiszterrel folytatott megbeszélésük eredményéről. Ezek a megbeszélések a szivesség, őszinteség, kölcsönös megértés légkörében folytak. Filoff kiemelte a Führernek a megbeszélés folyamán kifejezésre juttatott igazság- és valóságérzékét.

háború esetében a parancsnok helytelen kiválasztása katasztrófát jelenthet. Tekintsük úgy magunkat, hogy diplomáciai háborút viselünk. Azért a legnagyobb gonddal kell kijelölnünk a különleges felkészültségűknél fogva alkalmas elemeket.

A nemzet, — fejezi be cikkét a Curentul, — gondoktól kínozottan vesz részt mindabban, ami történik. És a nemzet komoly magafartásának feleljenek meg azok, akik hivatva lesznek arra, hogy megvédelmezzék igazunkat.

Az Universul közli a római Messagero „Uj rend” című cikkét.

Bucurestiből jelentik: Az Universul közli Rómából a Stefani-iroda jelentését, mely szerint az olasz sajtó élénken kommentálja Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter római látogatását. A lapok már címekben kiemelik, hogy a Duce fogadta a román nemzet két képviselőjét és másfél órahosszat tartó barátságos megbeszélést folytatott velük.

Az Universul közli a római Messagero-ban megjelent „Uj rend” című cikkéből is a következő részleteket:

— Ha van Európának egy körzete, amely különösképpen szenvedett a plutokráciák káros befolyásától, már a világháború utáni napokban, ez a körzet feltétlenül a Balkán félsziget. De mindezek most véglegesen megszűntek. A gyászos békeszerződések által szentesített igazságtalanságok revíziója megkezdődött, és semmi sem tudja azt többé megakadályozni, vagy akárcsak késleltetni. A Balkán-államok tökéletesen megértették, melyek az ő reális érdekeik, melyek a valóban baráti hatalmak s melyek azok az irányvonalak, amelyek biztosítani fogják a holnapi Európában a békét, az igazságot és a fejlődést. Eppen ezért a balkáni államok nem fognak késlekedni, hogy tájékozódjanak az új politikai, gazdasági és társadalmi rend pontos fogalmáról, mely rendet Olaszország és Németország akar megvalósítani az egész európai közösség jóléte érdekében. A román és a bolgár miniszterek salzburgi megbeszélései, valamint a Duce és Ciano gróf s a román nép képviselői között folytatott római megbeszélések tökéletesen beilleszkednek az európai újjárendezésnek e keretébe.

Olasz felfogás az európai új gazdasági rendről

Gayda főszervező méltatja a Funk birodalmi gazdasági miniszter feltevéseit. — Európai egyesült államok nem lesznek, csak egyes európai vidékek csoportosulásai. — Az arany kiküszöbölése a gazdasági életből

Rómából jelentik: Gayda a „Giornale d'Italia” hangoztatja, hogy Funk német birodalmi gazdasági miniszter beszédéből három pontot lehet kiemelni. Ezek: 1. Az új Európa gazdasági rendje az érdekek és tevékenységek összeegyeztetése révén jön létre. 2. Németország és Olaszország együttműködése. 3. Az arany kiküszöbölése a nemzetközi gazdasági életből.

Gayda hangoztatja, hogy jóvá kell tenni azt a Versaillesben elkövetett hibát, hogy Európát gazdaságilag és politikailag egyaránt kis darabokra szaggatták. Természetesen teljes európai gazdasági egységről nem lehet szó. Ennek a történelmi és nemzeti hagyományok ellentmondának. Európai Egyesült Államok létesítésére még gazdasági unió alakjában sem kerülhet sor. A legjobb megoldás nagy regionális egységek alakítása volna egy-egy nemzeti központ körül. Ezek önmagukban is gazdasági egységet képező regionális egységek azután egymás között élelnek gazdasági forgalmat bonyolíthatnak le. Amikor Funk Olaszország és Németország gazdasági együttműködéséről szólt, elsimerte, hogy a két tengelyhatalom kölcsönösen biztosítja egymás élelterét. Az arany, amelynek jóformán 30 százaléka az Egyesült Államokban van, az új Európában nem játszik szerepet és helyét a munka és termelés foglalja el.

Még élénkebb lesz a bolgár—magyar külforgalmi kölcsönösség.

Budapestről jelentik: A bolgár—magyar kereskedelmi tárgyalások előnyös befejezése örömet és meglepedést keltett a bolgár közvéleményben — állapítja meg a *Parole Bolgare* című bolgár lap. A lap közli a Budapesten tárgyalt bolgár külkereskedelmi küldöttség vezetőjének nyilatkozatát. Eszerint a két ország közötti külkereskedelmi forgalom a jövőben még élénkebb lesz és az évenként két ország között kicserélt árucikkek értéke

meghaladja a 250 millió lévát. Bulgária mezőgazdasági gépeket, villanyberendezéseket és egyéb ipari termékeket vásárol Magyarországtól Magyar-

Viktor Emanuel király-császár ünnepeltetése negyvenéves trónra lépése alkalmából

Az uralkodó kitüntető választávirata Mussolinihez

Rómából jelentik: Viktor Emánuel olasz király és császár uralkodásának 40-ik évfordulója alkalmából táviratban üdvözölte a Duce is az olasz uralkodót, aki választáviratában a következőket mondja:

— Nagyon köszönöm kedves megemlékezését és hozzám intézett jókívánságait. Ezúttal ismételtelen kifejezésre kívánom juttatni, milyen sokra becsülöm azt a nagy munkát, amelyet Ön 18 év óta országunk érdekében, az irántam és hazám iránti megingathatatlan hűség jegyében kifejt.

A magyar közelet hódolatnyilvánítása a jubiláló olasz uralkodó iránt.

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó a magyar Korvin-lánc aranycsillaggal ékesített arany jelvényét adományozta az olasz királynak és császárnak. A kitüntetést báró *Villani Frigyes*, quirinali magyar követ kedden délután nyújtotta át ünnepélyes keretek között *Viktor Emánuel* olasz király és császárnak tolmácsolva Teleki miniszterelnök, valamint a

ország pedig különösen rizst, szenet, rózsaszalagot és fát vesz át.

Törökország gazdaságilag elzáródik a nyugati hatalmaktól.

Istanbulból jelentik: A Stefani-iroda jelentése szerint a török lapok megállapítják, hogy Törökország a háború miatt csak Olaszországgal, Németországgal, Oroszországgal és a délkeleti államokkal tudja fenntartani kereskedelmét. Törökország ennek következtében mindent elkövet, hogy kereskedelmét ebbe az irányba terelje. Főként Németország és Olaszország felé kívánatos kereskedelmének megélénkítése, mert ez a két ország tudja szállítani Törökországnak mindazt, amire szüksége van és ez a két ország tudja fölvenni azokat a cikkeket, amelyekből Törökországnak kivitele van.

magyar nemzet hódolatát és szerencsekívánatait. Egyidejűleg átnyújtotta a magyar követ *Hóman Bilint*nek, a magyar Korvin-lánc és koszorú tulajdonosai testülete elnökének hódoló feliratát, mely a Korvin-rend nevében büszke örömmel üdvözli a rend új tagját. A Korvin-rend ugyanis ezáltal abban a rendkívüli megtiszteltetésben részesült, hogy tagjai közé sorozhatja a tudós uralkodót.

Kitűnő ájtatossági kalauz
a hívek számára az

ÉGI LANT

című imádságos és énekeskönyv.
Az 500 oldalas, 379 éneket tartalmazó,
finom, erős papírra nyomott izlésees egész
vaszonkötésű imádságos könyv ára
mindössze csak 100 lel.
Viszonteladoknak kedvezmény.

Tegyük fel...

Írta: Konrád Anna

Ragyogó napfényes május délután volt Zsuzsa a balkónon egy fekvőszékben napozott. Előtte az asztalon egy tomb-levelepapír és két megcímzett boríték. A borítékokat mindig megcímmezte előre, mert ehhez nem kellett fejtorás és most a borítékba való levelek komoly, de eredetinek ható szellemes stílusán gondolkodott. Mindket levelek komolyan kell lennie, hiszen ezzel irányt szab két életnek. Az egyiket Dénesnek fogja írni. Ez volt a fontosabbik level, mert ebben elfogad egy házassági ajánlatot, odaigéri magát egy egész életre. A másik levél Miklósnak megy. Megírja, hogy menyasszony, hogy Dénes a vőlegénye.

Zsuzsa lustán nyújtózkodott a napon. Semmi kedve nem volt a levélíráshoz, a megfelelő természetes, gördülékeny forma sem jutott az eszébe.

Dénes tegnap este kérte meg a kezét. Egyelőre senki sem tudott a dologról. Dénes föld-birtokos volt, 800 holdján maga gazdálkodott. Magas, széles vállú, hatalmas ember volt, fekete szemén monoklit hordott, fekete angol buzszaért Zsuzsa haragudott. Dénes 35 éves volt. De Zsuzsa nem találta soknak a köztük levő 13 év korkülönbséget. Szimpatikusnak tartotta, de biztosan tudta, hogy nem szerelmes belé. A legjobb parti volt a megyében, lépteit a lányos mamák mézédés mosolya és felragyogó tekintete kísérte. A kisvárosban, ahol Zsuzsa zűlei laktak, minden estélynek, összejövetelnek Dénes volt az értelme, oka és központja. Dénes kedvéért kapott Vera új muszlin ruhát, Dénes kedvéért tanították Katót zongorázni. A lányos mamák úgy érezték, hogy Dénes kedvéért kél fel a nap, s Dénes kedvéért nyugszik le, hogy hegyet adjon a holdnak. A kisvárosban tullicitálták egymást

Dénes magasztalásban. Mondásait, szokásait utánozták, öltözködését lekopirozták. Izlést, divatot diktált, áhitattal szívták be a kis zöld sportkocsijával felvert utca porát.

Dénes láthatóan élvezte ezt az uralkodást, de komolyan nem foglalkozott senkivel, míg Zsuzsa végleg haza nem jött a lausannei leányinternatusból.

Zsuzsa csodálkozott a Dénes-kultuszon, de nem hódolt be. Legjobban Miklóssal érezte magát, aki gyerekkori pajtása volt.

Miklós vagyontalan kórházi orvos. Magas, vékony, kékszemű, 26 éves. Zsuzsa nagyon intelligensnek, szórakoztatónak találta. Sokat sétáltak együtt beszélgetve, vitatkozva. A kisvárosban kezdtek róluk beszélni. Dénes felfokozott hűségét sértette a Zsuzsa vele szemben mutatott közönye és foglalkozni kezdett a lánnyal. Ettől kezdve hármasan látták őket, de a helyzet lényegében nem változott. Zsuzsa és Miklós tovább beszélgettek zavartalanul, mert Dénes ritkán szólt a vitába. Dénes utalni kezdte Miklóst és maga sem tudta volna megmondani, tesszik-e neki Zsuzsa a „csakazértis” görgel vívott harcra felül? Most már izgatta a versengés kimenetele és más fegyver híján az egyetlenhez nyúlt, megkérte Zsuzsa kezét.

Zsuzsa meg volt döbbenve, de a világ legtermészetesebb hangján „igent” mondott. Dénes megkérte őt! Dénes a gazdag, jómajdinos, agyonbálgatott férfi! Zsuzsa ugyan felül tudt emelkedni a kisváros Dénes rajongásán, de mégis nagyon szerencsésnek érezte magát. Milyen boldog lesz az anyja, hogy fogják irigyelni!

Zsuzsát szerették a kisvárosban, míg Dénes nem foglalkozott vele. Ettől kezdve észrevették azt, amit eddig nem láttak, hogy Zsuzsának apró szeplők vannak az orra körül, hogy szemöldökét iveltre tépi. Csipős megjegyzéseket tettek rá és a lausannei leányintézet modern szellemére. Ő csak mosolygott rajtuk és nem törődött velük. De mi lesz a lányokkal, mamákkal, ha megtudják, hogy Dénes megkérte őt? Ki fog czenul

tartalmat és értelmet adni az estélyeknek, fogadónapoknak, öltözködésnek? Zsuzsa őszintén sajnálta őket.

Es mit fog hozzászólni Miklós? Miklós, az ő gyerekkori pajtása, később Zsuzsa felesége ebbe a gondolatba, legjobb barátja, akivel olyan nagyszerűen érezte magát, akivel minden gondolata rokon volt. Több volt mint barát! — erre most jött rá.

Csak nem szerelmes bele? Nem! Talán nem. Csak nagyon fájt lemondani róla. Köztük soha sem volt szó házasságról, de hogy is lett volna?! Hiszen egy kezdő orvos nem is gondolhat nőülésre. Aztán milyen nagy volt a különbség a kétférfi anyagi helyzete között. Egy kezdő orvos vagy egy földbirtokos feleségének lenni? Jó lehet kastélyban lakni, autót, lovakat tartani. Zsuzsa modern lány volt és realisan gondolkodott: Egy boldog házasságnak első alapfeltétele az anyagi jólét. Hálásnak kell lenni a sorsnak, hogy ilyen szerencse érte.

Nyúlt a levelepapír után. Most meg fogja írni a leveleket.

A feje felett fecskék repdestek, cseregetek. Zsuzsa szerette az állatokat, különösen a madárfajtát. Sokszor próbált életben tartani fészkekből kiesett fecske vagy veréb fiókat. Fogott nekik legyet, vizet cseppentett a csőrükbe, s ha mégis elpusztultak, cigarettás dobozba eltemette és kicsit mindig meggyászolta őket.

Nézte a fecskéket. Tavaly az előszobában az ajtó fölé rakták a fészket. A mama haragudott érte és le akarta venni, de ő nem engedte. Nagy deszkalapot szegezett alá és órákig ügyelte a fecskéházaspár nagy munkáját. Először terepszemlét tartottak az előszobában, sok csereget közt kiválasztották a fészkek helyét. Másnap már ott volt az első sárpergetty. Mint a mérnökök, olyan pontosan, szakszerűen építették sárból, korsztűl szöve szénaszálakkal. Mikor kész volt, puha toj-lakat hordtak bele. Egy hét múlva nagy szeplős kis fecske-tojást látott benne Zsuzsa. Mikor ki-

Három órahosszánál továbbtartó német légitámadás volt délnyugati Angliában

Több hullámban előtörve függőlegesen csaptak le a bombázó repülőgépek. — Leghosszabb idejű légitámadás a háború kezdete óta

Londonból jelentik: Angol részről jelentik, hogy német repülőgépek a hétfőre virradó éjszaka több, mint három órahosszat tartó légi támadást intéztek Weles ellen. A háború kezdete óta ez volt a leghosszabb ideig tartó német légitámadás.

Londonból jelentik: (Reuter.) A hétfő reggeli német légitámadást legalább száz német repülőgép hajtotta végre. A bombázók több hullámban támadtak és csaknem teljesen függőlegesen csaptak le. Mindenik gép egy-egy nagy és négy kisebb bombát dobott. Közben a kísérőikben volt vadászrepülőgépek köröztek a bombázók körül. Sok épület mozgásba lendült, az ablakok betörték. A vízbe hullott bombák harminc méternyire dobták fel a vizet. A felcsapódó víztömeg elborította a hullámokon hányódó hajókat.

Villámháború helyett Anglia erejének fokozatos felőrlésével már folyamatban a nagy támadás

London elvágása a külvilágtól. — Félmillió tonna hajótérvesztés érte Angliát az utóbbi tizenkét nap alatt

Rómából jelentik: A *Telegrafo* foglalkozik az angol területek elleni német támadásokkal és a cikk címe kiemeli, hogy az offenzíva folyamatban van. A német repülőgépek legutóbb bombázták a Cambridge-Wilts vasuti csomópontot és a Themze torkolati kikötőket. Ez azt mutatja, hogy a nagy offenzíva már megindult. A nagyközönség figyelmét talán elkerüli ennek a támadásnak a jelentősége, mert általában újabb villámháborút vártak, nem az angol erőket ezt a fokozatos felőrlést. E támadások jelentősége azonban semmiesetre sem kerül el az angol vezetők és nép figyelmét, mert jól tudják és érzik, hogy mit jelentenek ezek a támadások. Cambridge-Wilts csomópontja annak a vasuti rendszernek, amely biztosítja London összeköttetését a Csatorna-menti kikötőkkel. A themzei kikötők támadása annyit jelent, hogy megkezdődött London kiéheztetése. Ugy látszik, a né-

Órlási robbanás Gibraltárban.

Gibraltáról jelentik: Két repülőgép hétfőre virradó éjszaka bombákat dobott le Gibraltár közelében, azután eltűnt.

Gibraltáról jelentik: (Német Távirati Iroda) Hétfőn délelőtt 11 orakor heves robbanás történt Gibraltárban. A robbanás hangja messzire elhallatszott és a légnyomás még a La Lineánál húzódó határszakasz közelében is betörte a lakások ablakait. A tüzoltóságot riasdították és betegszállító-kocsik érkeztek a helyszínre. Angol részről azt állítják, hogy csak egy benzinkútban történt robbanás. Megbízható közlés szerint azonban egy löszraktár robbant fel, eddig még tisztázatlan körülmények között. Hírszerint négy angol katona meghalt, sok megsebesült.

metek ezuttal is meglepetéssel akarnak szolgálni az angoloknak. Miközben az angolok maguk is villámháborúra, repülőgépek özönének megjelenésére számítanak, a német hadvezetőség most kiélezetettel akarja Londont, a nyolcmillió városát elvágni a külvilágtól. Ez a jelentősége az utóbbi napokban történt német támadásoknak. Sokmillió embernek pedig, aki türelmetlenül kérdezi, hogy mikor kezdődik már meg a nagy offenzíva, ezt

Fontos külügyi vita az angol alsóházban

Churchill külpolitikai beszámolója. — Lemondott a propagandaminisztérium külföldi osztályvezetője

Londonból jelentik: A Reuter parlamenti tudósítója jelenti, hogy kedden az alsóházban

kell válaszolni: „Hát nem látják, hogy már meg is kezdődött?”

A *Corriere della Sera* berlini tudósítója megállapítja, hogy Londonban teljesen érthetetlen derültség kerekedett felül az utóbbi napokban. Az angolok abban az ábrándban ringatják magukat, hogy ha a nagy támadás nem indul meg hamarosan és őszig ki tudják húzni az időt, akkor az őszi és téli köd megmenti a birodalmat. Nem veszik észre, hogy az idő már nem Anglia mellett, hanem Anglia ellen dolgozik. Napról-napra súlyosbitja helyzetét és egyre lehetetlenebbé teszi számára a hosszú ellenállást. A háború kimenetele már most sem kétséges, mert Anglia nem bírja sokáig kereskedelmi hajó-vesztéseit. Tíz hónap alatt Anglia elvesztette kereskedelmi hajóállományának nagy részét. Ezt már a holland és norvég hajók lefoglalásával sem tudják pótolni. Az utóbbi hetek alatt ezek a veszteségek katasztrófális méreteket öltöttek. A múlt héten 190 ezer tonna hajóúrt, a most lezárt hét első öt napja alatt 240 ezer tonna hajótért vesztettek az angolok. Anglia pedig képtelen 44 millió fónyi lakosságát a hajózás fenntartása nélkül élelmezni.

Anglia hamisan itéli meg a jelenlegi katonai eseményeket.

Berlinből jelentik: A *Deutsche Allgemeine Zeitung* hétfői számában azt a meggyőződését fejezi ki, hogy Anglia hamisan itéli meg a jelenlegi katonai eseményeket. A lap emlékeztet arra, hogy Chamberlain még az ősszel elmondotta az omnibusz lekéséséről szóló példabeszédét. Azt mondta akkor, hogy Hitler lekéséte az omnibuszról. A franciák és angolok azután elég gyorsan megállapíthatták, hogy legfeljebb kiméleti időt kaptak, mely annál biztosabban a német puská csöve elé terelte őket. Németország sokkal célszerűbben használja fel a várakozásnak ezeket a hónapjaikat, mint Anglia és Franciaország. Az angolok, akik akkor is nagyhangúak és elővigyázatlanok voltak, ma is hangoztatják, hogy minden napot okosan használnak ki, de van bennük már olyan elbizonyosság is, mellyel fölvetik a kérdést, vajjon nem volt-e elég Churchill és Halifax beszéde a németek és olaszok végleges elriasztására. Azt kellett hinni, hogy a háború eddigi lefolyása révén az angolok jobban fogalmat alkothattak arról, hogy a németek az ellenségnek szánt csapásait milyen tervszerűen hajtják végre. Az angolok csak a belső nyugtalanságukat árulják el, amikor találgatják a „vajjont” és „mikort.”

fontos külügyi vita lesz. Az a kérdés még nyitva van, hogy az ülés nyilvános lesz-e, vagy zárt. Ugy tudják, hogy Churchill beszédet mond. Ez esetben ez lesz az első külpolitikai beszámolója, melyet mint miniszterelnök mond el.

Az angol tájékoztató minisztérium közli, hogy a tájékoztató minisztérium külföldi propaganda osztályának főtanácsosa lemondott.

Chamberlain kórházba vonult

Londonból jelentik: Chamberlain megbetegedett. Betegsége olyan természetű, hogy műtéti beavatkozásra van szükség. Chamberlain ezért kórházba vonult.

Mandel volt francia belügyminisztert bíróság elé állítják angol összeköttetése miatt.

Londonból jelentik: A Reuter-iroda Franciaországból érkezett hírek alapján jelenti, hogy a vichy-i kormány hadbírósa elé állítja Mandel volt belügyminisztert. Mandel azzal vádolják, hogy összeköttetést tartott fenn az angol kormányval északafrikai tartózkodása alatt.

Legszebb imakönyvek:

Egy Laut. Imadságos és énekes könyv	100 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Félvaszonkötésben	40 „
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben	50 „
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	60 „
Kis imakönyv. Pázmány Péter után.	
Egészvaszonkötésben	65 „
Scheffler: Jézus Neked Elek. Gyermekek imakönyve	40 „
Megrendelhetők kiadóhivatalunk utján.	

keltek a fiókák, a fecske házaspár reggeltől estig legyekre vadászott, mert a négy kis csőr mindég éhesen tátogott. Zsuzsa minden nap felmászott a fészekhez, megnézni fejlődésüket. Legjobban az tetszett neki, mikor a kis fecskék repülni tanultak. Egyszerre csak egy fiókat tanítottak. Az első ügyetlen próbálkozás után fáradtan ült az előszoba szőnyegén. Az anyja sok csicseregéssel megmagyarázta fiának, hogy ott nem maradhat. A kis fecske megint felrepült, de most már a balkon ajtón ki a szabadba, s az anyja általánosan alatta repült. Egy közeli fa lombjai között eltűntek.

Ugy látszik most is fészket akarnak rakni. Zsuzsa mozdulatlanul nézte őket, amint az ajtó peremén ültek.

De milyen furcsa! Hárman voltak! Kettőn éles hangon csicseregtek, mintha veszekedtek volna. A két nagyobbik fecske viaskodni kezdett.

Két férfi és egy nő. A fecskéknek is előfordul ilyesmi? Önkénytelenül eszébe jutott a Dénes és Miklós egymás iránti gyűlölete, aminek valószínűleg ő volt az oka. A két fecske elkéseredetten csipte, vágta egymást. Az egyik fecske nagyobb volt, mellénye sárgás árnyalatú és általában támadott. A másik inkább védekezett. Zsuzsa nem tehetett róla, de a Dénes-Miklós esetét látta ebben a viaskodásban. A sárga mellényes nagy fecske volt Dénes, a másik Miklós. Dénes kicsit krakéler természetű volt, hamar és gyakran ok nélkül támadott. A fecske-asszony egy darabig tétlenül nézte az érte folyó küzdelmet, később a kisebb fecske mellé repült és ő is felvette a harcot a sárga mellényes ellen.

Zsuzsa most már kíváncsian várta, ki fog győzni? Mi indíthatta a fecske-asszonyt arra, hogy a kisebbik mellé álljon? A fecskéknek is létezik szimpátia vagy szerelem? Vagy a sárga mellényes csak most tolakodott közéjük, megirigyelve boldogságukat?

Igen! Dénes is ilyen volt, mint ez a fecske. Tulajdonképpen csak megirigyelte a Miklós és az ő barátságát, vagy a hiúságát sértette és kö-

zük állott? Zsuzsa most más szemmel látta hármójuk esetét. Most jött rá, hogy Dénes őt nem szerette s ha Miklós nem udvarol neki, Dénes soha sem veszi őt észre.

A fecske harc most eldőlt. A küzdelem: kettő egy ellen, egyenlőtlen volt. A sárga mellényes megtépett tollakkal elmenekült.

Zsuzsa — örült neki Lám a kis fecske asszonyt nem tudta meghódítani a tolakodó sárga mellényes. Kitarított és küzdött régi párja mellett.

És ő Zsuzsa? Ő nem tartott ki párja mellett, őt elszédítette a pénz hatalma, megnámorosodott a gazdaságtól.

Másképp van az embereknél, mint az állatoknál. Az ember életét a józan ész, a számítás irányítja. Az állatokat az ösztöneik hajtják. Vajjon melyiknek van igazsága?

Zsuzsa sokat töprengett ezen.

Este lett, mire befejezte a két levelet.

„Kedves Dénes!

Abban állapotunk meg, hogy a végleges választ ma adom meg. Sokat gondolkodtam, de nem fogadhatom el a tisztelő ajánlatát. Maga engem nem szeret! Magát az értem folyó harc izgatta és nyugtassa meg hiúságát azzal, hogy Maga győz, ha a küzdelemnek oka és alapja szerelem lett volna. Sértett hiúságra nem szabad egy házasságot felépíteni! Erre Maga is rá fog jönni és igazat ad Zsuzsának.”

„Kedves Miklós!

A multkor „tegyük fel ha” játékot játszottunk — emlékszik? „Te gyük fel” ha Maga Gandhi lenne nem éhségsztrájkjal akarná megváltani a hindukat. „Te gyük fel” ha én Cleopatra lennék nem maradtam meg magam kigyóval, mert irtózom a hullóktól... Sok variációban játszottuk ezt, de egyben, a legérdekesebben nem. „Te gyük fel” ha Maga megkérné a kezem... Te gyük fel kedves Miklós, ha Maga megkérné a kezem én — én boldogan igent mondanék...”

Elbúcsúzott kolozs-monostori hiveitől az új nagyvárad-szatmári megyés püspök

Uj küldetésem helyéről már sugárzik felém az a szeretet, amelyet itt is tapasztaltam, — mondotta hiveinek a búcsúzó püspök

Kolozsvár. (Saját tud.) A monostori plébánia kis temploma zsufozásig tele van hívekkel. Az oltár előtt zöld miseruhában, öt évi nehéz és küzdelmes munka után, búcsúzó miséjét mondja a monostori híveknek dr. Napholz Pál, volt kolozs-monostori plébános, jelenleg Nagyvárad és Szatmár püspöke. Az evangélium felolvasása után a püspök meghatóan beszélt egykori egyházközsége hiveihez az ő új elhivatásáról.

Egyszerű harcosa akartam lenni Egyháznak...

— Most, — mondotta, — mikor elszólítanak híveim köréből, engedelmeskedem a felülről jött szónak. Egyszerű harcosa akartam lenni vallásomnak, egyháznak, de elfoglalták életemet és oda vezetnek, ahová nagyobb érdekek helyesnek látnak engem helyezni. Sekélyebb vizek háása akartam lenni, az Ur mélyebb vizekre vezetett. Szólításának engedelmeskedem és az Ő nevében vetem meg hálomat.

— Búcsúzóul nem mondhatok egyebet, mint azt, hogy szeressétek az evangéliumot, amely szikla, támasz ezekben a nehéz időkben. A hit, remény és szeretet szolgálja voltam eddig, ezután is ezeket fogom szolgálni. Ennek a háromságnak jegyében búcsúzom. A hitet nem adtam fel, a reményt nem engedtem kialudni, a szeretet erőt adott nekem, amit most is viszek magammal.

A búzaföldek hazájából indultam el.

— Az Ur kegyelme volt velem, — folytatta tovább. — Egyszerű nép fia vagyok, a búzaföldek hazájából indultam el és öt évig a külváros népének lettem később pásztor. Isten akaratát látom ma ebben a küldetésben, amely megismertette velem egy kis töredékét a közösségnek, amelyet ezennél szolgálni fogok. A monostori egyházközséget és népét a szívembe zárom, kérem őrizzék meg ők is engem a szívükben. Erre szükségem van, hogy viselni tudjam nehéz tisztségem, imádkozzatok érttem, ne legyek soha egyedül, hogy dolgozhassam Istenért és népemért. Isten áldását kérem minden hívemre. Viszontlátásra. Ha nem itt a földön, akkor oda fenn az égen. Ugy legyen!...

Az eddig nagy nehezen visszatartott könnyek most már megakadályozhatatlanul előtörnek. Sír a templom egész népe, kicsinyek, nagyok.

A püspök befejezi szentbeszédét, visszamegy az oltárhoz, áldozás, majd a mise befejeződik.

Az egyházközség búcsúzása.

A hívek és az egyesületek, testületek képviselői a plébánia épületébe vonulnak át, hogy elbúcsúztassák nagyon szeretett volt lelkipásztorukat.

Az első beszédet dr. P. Jánossy Béla, a kolozs-monostori egyházközség főgondnoka mondotta. Az öröm és a szomorúság különös találkozását említette föl, mely ez alkalommal előállott. A monostori kis egyházközség hívei büszkéek is arra, hogy papjuk a püspöki méltóságra emelkedett, de fájjalják is távozását.

— Egyenként is, összesen is jól tudjuk, — mondotta a szónok, — hogy Nagyméltóságod se nem kereste, se nem kívánta ezt a méltóságot, melynek fénye mögött a felelősség súlyos árnyai húzódnak meg.

Mély bizalommal arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy tartson meg minket további jószágos szeretetében. Az egyházközség tovább fog haladni a püspökké lett plébános által vágott mesgyn annak az új lelkipásztornak a vezetésé alatt, akit számára a Gondviselés küldeni fog. Ne feledkezzék meg Nagyméltóságod arról, hogy a kolozs-monostori egyházközséget apostolukhoz méltó szándékának, a templom kibővítésének megvalósítása közben volt kénytelen elhagyni. E szándék megvalósításáért folytatott további erőfeszítéseinkben maradjon velünk és mellettünk jóakaró érdeklődésével Nagyméltóságod, amit annál inkább hiszünk és remélünk, mert ismerjük Nagyméltóságod apostoli buzgalmát s tudjuk, hogy ad majorem Dei gloriam. Isten nagyobb dicsőségére sem szellemi, sem anyagi áldozattól nem riad vissza.

Dr. Jánossy főgondnok után Leitesdorfer Sándor és Zsulyevits Mátyás búcsúztak el a Katolikus Kör és a Kolping Hitelszövetkezet nevében a püspöktől. Utánuk egy kisfiúcska, Szöcs Lacika, az Agusteum zárda másodikosztályos kis növendéke lép a püspök elé kezében virágosokkal:

— Tegnap még plébánosunk voltál, ma kegyelmes Püspök Atyánk — mondja megható gyermek hangján és sokaknak szemét elfutja a könny, — egyetlen gondod volt szegény munkás emberek lelki üdvét szolgálni. Ma nagyobb hivatás betöltésére szemelt ki az Ur. Kérünk maradj továbbra is velünk és ne feledkezz meg szegény monostori híveidről.

A kis gyermek búcsúja után Mihai Erzsébet a monostori női csoport, Kincses Rózi s leánycsoport, Lichtenstein József a monostori Szent József dalkör nevében búcsúzik el szeretett plébánosától.

Gondjaitokra bízom a templomot...

A búcsúztató beszédekre a püspök válaszol. A hívek betöndülnek az egyszerű kis szobába, alig lehet mozogni. Lesik minden szavát.

— Olyan órákban vagyok most — mondja — mikor érzelmeim még nem csillapodtak le, hanem viharoznak. Szeretném magam megismertetni Önök előtt, abban a lelkiállapotban, amelyben vagyok, szeretnék teljes nyíltsággal megmutatkozni híveim előtt. Az első érzélem, amely most eltölt, a mélységes hála, hála munkatársaim iránt...

Külön köszönetet mond az egyházközségi tanácsnak, amely munkájában támogatta, a női szakosztálynak, a leányszakosztálynak, a dalárdának.

— A templomot ne hagyjátok el — folytatta beszédét — az egyháztanácsra bízom, hogy kibő-

vítse és elvégezze azt, amit én már nem tudok elvégezni. Munkájukban segíteni fogom őket. De ne csak a templomra legyen gondotok, hanem gondozzátok lelketek templomát. Rám nagy felelősség vár, én megosztom veletek keresztemet. Uj küldetésem helyéről már sugárzik felém az a szeretet, amelyet itt tapasztaltam. Isten kegyelme és bizalma velem lesz. Magamat fogom adni híveimnek, azt, amit Istentől kaptam, viszem magammal szeretetem és a ti szereteteket. Ahogy én nem foglak elfelejteni, úgy ti se felejtsetek el engem. Dolgozni fogok a jó Isten dicsőségéért és egyházam megsegítéséért. Isten áldása velünk volt itt, velem lesz ott is.

A hivatalos búcsúztatás befejeződött. Egymás után járulnak a püspök elé a hívek. Egyszerű munkások, munkásasszonyok, tiszta ruhás gyermekek. A püspöknek mindenkihez van egy jó szava. A gyermekek fejét megsímogatja, a nagyokat bátorítja.

Még mindig sokan vannak, akik sírnak. Vöröskereszt járulnak volt plébánosuk elé és rebegeknek néhány bátortalan szót. Sokon csak zokognak.

Igy búcsúztatta Monostor népe volt plébánosát.

A Magyar Lapok a katolikus ügyet szolgálja.

Mint a Magyar Lapok kolozsvári tudósítója a Kegyelmes Atya elé járultunk és Isten áldását kértük küldetéséhez. Igen kedvesen válaszolt.

— Jól ismerem a Magyar Lapok munkásságát, amely mindig a katolikus ügyet szolgálja. Ha majd átveszem hivatalomat, igen közel leszek Önökhöz és együtt fogunk dolgozni...

Kérdett intézünk a püspök úrhoz hivatalának átvétele ügyében.

— Nem tudom pontosan, mikor kerül arra sor, — válaszol készségesen, — előbb igen sok formázást kell elvégeznünk. Voltak már megbeszélések ebben az ügyben, de biztos időpontot nem tudok mondani. Hasonló a helyzet a felszenteléssel kapcsolatban is. Három időpontot tartok lehetségesnek, amelyek azonban mind különféle körülményektől függenek, úgyhogy azt nem látom most jónak közölni a nagyközönséggel. Legvalószínűbb azonban, hogy szeptember első felében fog megtörténni.

A kihallgatás ezzel véget is ér. Helyet kell adnom a híveknek, akik még mindig özönlenek az ajtón befelé, hogy utoljára elbeszélgethessenek volt atyjukkal, lelkipásztorukkal. (m.)

A kormány újabb rendelkezései a húsfogyasztás szabályozásáról

Bucurestiből jelentik: A kormányelnök és a nemzetgazdasági miniszter a következő határozatot irták alá:

1. Szerdán, csütörtökön és pénteken tilos a szarvasmarha és sertés húsfogyasztása úgy nyilvános helyiségekben, mint magánosoknál. Nem vonatkozik a tilalom a juh-, szárnyas hússokra, a feldolgozott hússokra, valamint a sertés húsból készült konzervekre, a nemzetgazdasági miniszterium 56.262. és 56.263. számú 1940. július tizennyolcadiki keltezésű rendelkezéseinek megfelelően.

2. Olyan helyiségekben, ahol jelentős és látogatott vásárok vannak, a királyi helytartó megváltoztathatja a tilalmi napok sorrendjét, azzal a feltétellel, hogy az elvnek megfelelően a hét három egymástkövető napján ne fogyaszthassanak húst.

3. A szarvasmarhahúst a fogyasztási forgalomban maximálják, a következő minőségek kivételével: karaj, hátszín, ugynevezett stoszkaraj, felsárcomb, comb, mocsing, fehérpecsenye, marhanyelv maj, vese, velő mirigy.

4. Másfajta husok — beleértve a szárnyasokat is — szabadforgalom tárgyát képezik. Kivéve a disznósirt, amelynek árát az élősértésáraknak megfelelően maximálják.

5. A maximális árakat az 1939. évi november tizenhatalcadiki keltezésű rendeletörvény tizenhatalcadik szakasza értelmében állapítják meg.

6. Minden mészáros köteles üzletében elkülönített helyen olyan husokat tartani, amelyeknek az ára maximálva van.

7. A nyolcadik szakasz a büntetésekről, a kilencedik pedig arról intézkedik, hogy a rendelkezés ellenőrzésével a hivatalos állatorvosokat bizzak meg.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezet el az olvasót

BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszáz ezer hősi halotti emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszerűségeit kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ára 80 Lei és portó. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában

Változások a szlovák kormányban

Pozsonyból jelentik: Tiso államelnök Salzburgból való visszatérése után a külügyminisztérium vezetésével Tuka miniszterelnököt bízta meg. Egyidejűleg Sanyo Machot belügyminiszterré nevezi ki. Hír szerint Sanyo Mach újból átveszi a Hlinka gárda vezetését is.

Új német követ Szlovákiában

Berlinből jelentik: A Führer Ribbentrop előterjesztésére a pozsonyi német követség élére von Killingen követet állította. Az új követ eddig a külügyi hivatalban teljesített szolgálatot. Az eddigi pozsonyi követet a külügyi hivatalba helyezték.

Hatalmas építkezési program Németországban

Berlinből jelentik: A Birodalom miniszteriumában már most lázasan dolgoznak azon, mi legyen a közmunkálatok programja a háború befejezésével? A német munkaügyi minisztérium dekrétumainak egyike gyors építkezési programot ír elő telepések részére. E terv kivétel a háború végével azonnal megkezdik. A hatóságokat már most felhívta a minisztérium, hogy jelentsek, hol van szükség a leg-sürgősebb építkezésekre. A terv főrészt a mezőgazdasági munkások, valamint a közepes telepések részére építendő lakások képezik. A városok, különösen a nagyobbak kell támogatásuk a családi lakóházak megvalósításának ter-
vét. Míg a háború tart, egyelőre a nagy építési programhoz szükséges helyeket választják ki, hogy a háború végeztével az építkezések azonnal, késedelem nélkül megkezdődhessenek. Építőtársaságok, melyek e nagy programot finanszírozni fogják, most vannak alakulóban.

Megkezdődött a nyári idény az összes fürdőkönyv és gyógyhelyeken

Egyetlen fürdőhely látogatását sem korlátozták

Bucurestiből jelentik: A nemzeti turisztikai és propagandahivatal közli az érdekeltekkel, hogy a nyári idény az összes fürdőkönyv és gyógyhelyeken megkezdődött. A szállodák és gyógyintézmények rendszeresen működnek. Azok a hírek, amelyek egyes fürdőhelyek látogatásának korlátozására vonatkoznak, változtak. A múlt év október 17-én kiadott rendelkezés következtében a fürdőhelyek és kirándulóhelyek látogatói kötelesek az illető helyek rendőrségének nyilvánvtartó hivatalánál jelentkezni. A külföldiek a belügyminiszter rendelkezési értelmében kötelesek alávetni magukat az idegenellenőrzésre vonatkozó rendelkezéseknek.

Ezek a rendelkezések vannak jelenleg csak életben s ha újabb rendszabályokat léptetnek majd életbe, azokat a sajtó és a rádió útján közzhírré fogja tenni a turisztikai hivatal.

Az olaszok légi hadműveletei a Földközi-tengeren

Harc egy 16 egységből álló angol hajóraj ellen, mely négy nagy teherhajót kísért

Rómából jelentik: A Stefani-iroda részleteket közöl a Földközi-tengeren lefolyt legutóbbi hadműveletekről. Vasárnap reggel egy olasz felderítő repülőgép Candia felé haladó ellenséges hadihajót vett észre. Értésítette a legközelebbi tengeri támaszpont bombavető olasz alakulatait. Egy repülőraj elindult, megtámadta a gőzöst és súlyosan megrongálta. Egy másik repülőgép négy hadihajóból, egy repülőgép-
anyahajóból és 11 torpedórombolóból álló ellenséges hajórajt vett észre, mely négy nagy teherhajót kísért. A felderítő repülőgép értésítésére két bombavető raj szállt fel és a hajórajjal heves harcra keveredett. Több egységet eltalált és súlyos károkat okozott. Az ellenséges lövedékek több olasz repülőgépet eltaláltak, de olyan jelentéktelen sérüléseket okoztak, hogy valamennyi gép visszatérhetett kiindulási helyére. Egy órával később egy másik olasz repülőraj hatalmas bombarekománnyal újabb támadást intézett a hajóraj ellen. Két ellenséges hajóegység súlyos károkat szenvedett. Ugyan-
csak vasárnap olasz vadászipülőgépek harc-

bakeveredtek két Sunderland-mintájú vízi-repülőgéppel, melynek feladata az volt, hogy a víz színe alatt rejtőző olasz tengeralattjárókat felderítse. A gépeket sikerült visszatérésre kényszeríteni.

Légi támadás Aden ellen.

San Sebastianból jelentik: A Stefani iroda jelentése szerint olasz repülőgépek légitámadást intéztek Aden ellen. Komoly károkat okoztak és a kikötő előtt eltaláltak egy gőzöst.

Angol beismerés egy keletegyiptomi angol balsikerről.

Londonból jelentik: A Reuter iroda jelenté hivatalosan: Kelet-Egyiptom sivatagában az ellenséges vonalak mögé nyomult könnyű páncélos kocsikból álló járőrünket az ellenség észrevette és alacsonyán szálló bombázó és vadászipülőgépeivel megtámadta. Némi veszteséget szenvedtünk mind emberben, mind páncélcocsiban.

Miért hagyta el Singaporet az angol hadiflotta

Az angol hadihajók, amelyek a Földközi-tengeren és az anyaország vizein hatalmas veszteségeket szenvedtek, nem elegendők többé a Németország és Olaszország elleni végső harc megvívására

Berlinből jelentik a Centropa-Press: A hír, hogy az angol flotta elhagyja Singaporet, világ-szerte rendkívül feltűnést keltett.

Az utolsó évek során ugyanis az angolok több mint egy millió font sterlinget fektettek be a singaporei erődítések megerősítésére. A Keletázsia felé haladó utasok bámulattal szemlélték a hatalmas munkálatokat, amelyek itt a partvédelem tökéletesítése céljából folytak. A kulcs-százerei ástak, kubikoltak, építettek itt éjjel-nappal. Új hajó-javító gyárat, támaszpontokat létesítettek a legnagyobb hajók számára. Számtalan nehéz partvédő üteg nőtt ki a földből. Kőolaj-tartályokat, hihetetlen méretű közénierakatokat építettek, több légi kikötőt, rádióleadó állomást rendeztek be, menedékhelyeket készítettek tengeralattjárók számára és léghárító ütegállásokat képeztek ki. S mindezeket a berendezéseket évenként rendezett nagy hadgyakorlatokkal próbálták ki. Az utolsó hadgyakorlaton, 1938-ban, résztvett Holland-India vezérkara is. Miindent úgy készítettek elő, hogy semmiféle földi hatalom ne bírja megengedni vagy vesztélyeztetni a brit birodalom e távolkelet: centrumát. És ime: a „grand fleet”, a nagy és büszke flotta eltávozik innen, anélkül, hogy egyetlen lövést leadna.

Mi történt?

A távolkeleti brit hadgyakorlat utolsó tanulsága ez volt: Singaporet csak akkor lehet a siker reményével védeni, ha az esetleges ellenséget — természetesen ez alatt mindig Japánt értették, —

még partraszállása előtt tönkreveri a légi baderőtől támogatott hajóraj. Ha azonban ez nem sikerül, akkor a védelem teljesen kilátástalan. Mert a Singapore katonai földrajzi helyzete nagyon kedvezőtlen akkor, ha az ellenségnek sikerült a partokat megközelítania, vagy partraszállania.

Franciaország és Hollandia összeomlása óta sokminden megváltozott a félsziget védelme szempontjából, anélkül, hogy a nagyvilág ezt észrevette volna. Holland-India egyidőben jelenti Singapore előterepét és jobb szárnyát is. Következésképp háboru esetén a holland segítség jelentős tényező kellett volna, hogy legyen. Ma Hollandia tehetetlen és Singapore előőrsének szerepét nem tudja többé betölteni. Ugyanez történt Annam francia gyarmattal is, amelynek az lett volna a hivatása, hogy Singapore balszárnyát védje. Nagybritánia két távolkeleti védőfegyvere tehát összetört. Ehhez járul még a körülmény, hogy Siam állam mindig inkább Japán felé tájékozódott. Ha Japánnak most sikerül megvetni itt lábát, Singapore teljes körű zárása és megbénítása megtörtént.

Vagyis a „nagy flotta” Singaporeból való távozása a következőket jelenti:

1. Az angolok lemondanak arról, hogy komolyan harcoljanak uralmi helyzetükért ezen a ponton. Visszavonulnak Indiához közelebb eső védelmi állásaikba, amelyek azonban szintén ingadoznak.

2. Az angolok rájöttek arra, hogy hajóhadaik amelyek a Földközi tengeren és az anyaország vizein nagy veszteségeket szenvedtek, nem elegendők többé a Németország és Olaszország elleni végső harc megvívására, ezért erősítésül visszavonják Singaporeból a legfontosabb egységeiket.

3. Az angol világhatalom ezzel lemondott egy elsőrendű fontosságú pozícióról, amely ázsiai erjének legjobb és legragyogóbb jelképe volt.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: JÓ UTAT LESTER UR.
DORIAN: WALEWSKA GRÖFNŐ.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Albert István faluriportja:

GYERGYÓDITRÓ,

Csik megye legnagyobb községe

II Iskolai élet

— Minden valószínűség szerint — folytatja felvilágosításait dr. Lőrincz plébános — a hitvallásos iskola felállítását egybeesett az egyházközség alakulásával, templom építésével. Irott feljegyzés a katolikus iskola létezéséről azonban csak 1634-ből van. Az akkori erdélyi püspök által felvett jegyzőkönyv két tanerőről tesz említést. A püspök ugyanakkor írásos megállapodást is kötött a közigazgatási község vezetőivel. Ennek értelmében a polgári község kötelezettséget vállalt — mint az egyházközség patronusa — arra, hogy az egyház anyagi terheit hordozni fogja. Még a tanítói javadalmazásokat is. Ez tulajdonképpen nem volt más, mint elmúlt századok jogi gyakorlatának irásba foglalása. A közigazgatási község ennek a kötelezettségének az uralomváltásig eleget is tett. 1848-ban Borszék fűrdő és borvíz (dugó) jövedelméből iskolai alapként adományozott ú. n. „pecsételési kassza-jövedelmét” tőkéjével együtt ecéllből átvette és külön iskolai alap címen kezelte.

A központi iskola már 1869-ben működött. Felsőben 1873-ban. Alsóben 1876-ban indul meg a tanítás. Polgári iskola is működött már 1878 óta. Mindezeket a patronus község építtette és tartotta fenn, a fenti megállapodás értelmében és említett iskolai alap terhére, — szigorúan római katolikus iskolai rendeltetéssel és jelleggel. Az impériumváltásig nem is volt állami elemi iskola soha a községben. 1897-ben a polgári iskolát átvette ugyan az állam, a főhatalomváltáskor azonban ismét egyházközségi kezelésbe került vissza. A jelenlegi új iskolai épületek: az alszegi 1885-ben, a felszegi 1887—1893-ban, a hodósai (Hodosa Ditrónak egyik volt telepe, ma önálló község (1889-ben, az egyemeletes polgári iskola 1895—1900-ban, a központi 1907—1908-ban épültek a község, közbirtokosság pénzén, plébánosok, községi előjárók buzgólkodásából.

Az alszegi és felszegi iskolát 1935-ben, a hodósait 1926-ban, az emeletes polgári iskolát 1931-ben átvette a község azzal, hogy az épületeket a közigazgatási és nem az egyházközség emelte és felsőbb rendeltetésű állami tanhatóságok rendelkezésére bocsátotta. Az átvett épületekben román tannyelvű elemi iskolákat létesítettek. A központi iskola átvételét is megkísérelték, azonban annak tulajdonjoga az egyházközség nevében lévén — nem úgy, mint a többiek, melyeknél a polgári község szerepelt tulajdonosként — nem sikerült. A tanítás ebben a hatalmas épületben akadálytalanul folyik.

A tulajdonjog tisztázása iránt folyamatba tett perekedések mintegy 17 éven át tartott és sok súlyos gondot okozott az iskolafenntartó egyházközség vezetőségének, valamint a püspöki főhatóságoknak.

Az elvett iskolák helyébe újakat kellett építeni, vagy megfelelő helyiségeket bérelni. Egyelőre a felszegi iskola került felépítésre Valóságai céldát művelt a katolikus székely lakosság, — mely szívvel-lélekkel állott hitvallásos iskolája mellett — öntudatos, megható áldozatkészsége. Építkezési anyagokkal, fuvarral, kétkézi munkával járult hozzá az iskola felépítéséhez minden kényszer nélkül. Dr. Lőrincz plébános urat mutatta meg, mire

Elsőrendű forrásmunka.

P. Gyenis András:

Jezsuita arcelek

című műve. Ez a könyv a 400 éves Jezsuita társaság életét és történetét adja 21 jeles jezsuita sorsának és működésének a tükrében.

Több jeles író adja itt tudása legjavát!

Az újkor félelmes válságai között mindenütt ugyanaz a megnyugtató biztosság, nagyvonalúság, tetterő, lendület és hősiesség.

Ára: 190 leí és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

képes a hitvallásos oktatást szívesen viselő lelkipásztor katolikus iskolájáért. Lótott, futott, kért, könyörgött, koldult is, ha kellett, de a hívekre átragadt lelkesedés következtében három hét alatt tető alá is került egy teljesen korszerű, világos is-

kolaépület — födele alatt — az isteni Gondviseléssel szembeni háládatosság kifejezőjeképpen — egy szép kis kápolnával.

Ezidőszerint, három épületben, kilenc tanerővel működik a katolikus iskola. Igazgatója Szabó Ferenc. Igazgatóhelyettes: Gima András. A tanárszemélyzet: Gimáné, Dávid Juliska, Józsa Margit, Patka Klára, Józsa Sándor, Orbán Károly, Bajkó Mátyás és Szopos László tanítónők, illetve tanítók. Az iskolának, állami tanfelügyelők véleménye szerint is, magas színvonalú van. A közel kétezer óvoda- és iskolaköteles gyermekből mintegy hétszáz látogatja a hitvallásos iskolát, míg a többi, az öt épületben működő 15 tanerős iskolába és négy óvodába írták be. Az állami tanerők közül Vadász József és Schuller János kisebbségi.

Az állam nyelvén való tanítás, sajnos, az anyanyelv ismeretének és írni-olvasni tudásnak hátrányára szolgál.

Közigazgatási élet

A község jegyzője: Lascu Alexandru. A falu szülöttje. Nevét régebben Laczkónak írta. Aljegyző: Balla Dénes. Községi bíró: László István. Albíró: Sztojka Illés. A község költségvetése nyolcmillió. (Csikszeredának négy és fél, Gyergyószentmiklósnak ugyancsak nyolcmillió a költségvetése. (Városias, nagy emeletes épületben van az előjáróság elhelyezve, sok tisztviselővel és alkalmazottal. Szemben vele befejezetlenül áll egy hatalmas épület komplexum: községi kultúrház, fűrdő stb. céljaira emelték. 2 millió 800 ezer leibe került eddig. Semmi jel sem mutat arra, hogy közelebből befejeznék. A község egyelőre nem tudja előteremteni a befejezéshez szükséges összeget. Három és félmillió leit irányzott elő a község kataszteri munkálatokra és telekkönyvi átalakítások végrehajtására. Utak, hidak fenntartására, épületek javítására, apaállatok vásárlására és fenntartására irányzott még elő a község jelentős összegeket. A község bevételeit különböző taxák, hasznbérek és erdei vágter kitermelésének jövedelme képezik. 380 ezer lejtel modern vágóhidat épített a község. Tetemes összeget fordít a község iskolák segélyezésére is. Öt állami iskolaépület összes dotogi kiadásait a község hordozza. A 14 százalékos iskolai hozzájárulásból, — ahogyan a községi bíró állítja — részül a három katolikus iskola is, pénzeséglyen kívül tüzfűszegélyben is.

A községnek, melynek sok szép középülete, módos magánháza feltétlenül városi jellegű kölcsonöz, van természetesen vasutállomása, postája, távbeszélőközpontja, csendőrsége, adóhivatala.

A természetes népi szaporaság nagyon kedvező. Mult évben 240 volt a születések száma, a halálos eseteké 130. Házasságot 70 pár kötött. Ennek az öröndetes szaporá gyermekáldásnak lehet közönni, hogy a föld már nem ad elégséges megélhetést sok családnak és e miatt többen szorú-

nak. 320, jórészt leány, szolgál Erdély nagyobb városiban, de az Okiráltságba is elmennek. A lakosság között sok az erdei és gyári famunkás és napszamos. Mintegy 30 százalékát teszik ki a 3370 lélekszámnak. A letarolt erdők miatt a munkaalakalom itthon megcsappant, a munkásoknak idegenbe kell menniük úgy, hogy ez a kétfelé élés, a rendszeren többgyermekes munkáscsaládokat nagy küzdelmek és megélhetési nehézségek elé állítja.

A lakosság testi jellegre nézve általában közepes termetű. Szívós, munkaszerető és munkabíró. Közérkölcsonöz tekintetében nincsenek nagy kilengések.

A közterhek majdnem elviselhetetlenek. Sok esetben a jövedelem 30—40 százalékát is kiteszik. A két évtizeddel ezelőtti hihetetlen fakonjunktúra nagyon megnövelte az igényeket. A lakosság megszokta a nagy pénzkeresetet. Ennek reményében nagyobb összegű bankkölcsönöket vett fel. Időközben a fakonjunktúra megszűnt, a kereseti lehetőségek megszűntek, leromlottak és így a kölcsönök visszafizetésére sor nem kerülhetett. E miatt igen sok jómódu ember alól kiszaladt a föld. Az időközben megjelent adósságrendezői törvény azonban így is sokat segített a lakosságon, melynek 75 százalékát konverzión adós. Az esedékes részletek fizetését az utóbbi időben — a nagy nyomorúság miatt — már teljesíteni sem tudják az adósok.

Különösen az egyházi vezetőknek és intézményeknek, szervezeteknek, valamint a sok megpróbáltatásnak lehet közönni, hogy a lakosságban meg van a közösségi érzés és az összetartó erő.

Érdekes megemlíteni, hogy a község 1868-ban kérésrel fordult a belügyminiszteriumhoz, hogy sorozza be Ditró községet is a rendezett tanács városok közé. Ezt akkor nem teljesítették. Azt hisszük, a lakosság ma sem bánja, mert még nagyobb közterhekkel kellene megbirkóznia.

Közművelődési viszonyok

Az egyházközségnek sznpaddai, díszletekkel, könyvtárral, kerthelyiséggel felszerelt közművelődési bázisa van. Dr. Lőrincz József plébános és lelkes munkatársai igen nagy erőfeszítéseket tettek arra, hogy a szépezzámu vallásos és társadalmi egyesületeknek legyen megfelelő helyiségük, előadási és színháztermük.

A több évtizedes Polgári Olvasókör mintegy kétszáz tagot számlál. Nagy könyvtára, rádiója van. Elnöke: László István. Jegyzője: Józsa Sándor.

A Polgári Dalkör, melynek vezetője ugyancsak László István főkantor, igen szép és sikeres multra tekinthet vissza.

A faluban Önkéntes Tűzoltóegyesület is alakult.

A községben kevés az írástudatlanok száma. Leginkább az öregek között található. A lakosság szeret olvasni. Sajnos, a legerőteljesebb felvilágosító munka ellenére is, még mindig szenzációhajászó, lélekmérgező újságokat olvas, bár ezen a téren dr. Lőrincz plébános és a vallásos egyesületek lelkes tevékenysége folytán, kétségtelenül haladás mutatkozik. A községből több főiskolai, teológiai és középiskolai növendék tanul úgy, hogy a falu közművelődési színvonalának fenntartására és emelésére az utánpótlás meg van.

Az egyesületi élet szabad működése idején különböző egyesületek, szervezetek, megyei viszonylatban is elsőrendű műkedvelői előadásokat rendeztek. A jövedelmet minden esetben jótékony, kulturális, szociális, vagy emberbaráti célokra fordították.

Ditrónak évszázadok óta kialakult népes közeposztálya erős társadalmi réteget nevelt fel, mely azonban a változott viszonyok következtében, mint máshol is, nagyon elerőtlenedett és lezagyeredett és a régi közeposztály közművelődési színvonalát alig tudja tartani.

Ditró község szülötte Sikiódy Lőrincz, a budapesti neves szobrászművész.

Itt töltötte gyermekora nagy részét Rákosi Viktor (Sipulusz), a nagynevű író és bátyja, Rákosi Jenő a kiváló publicista, a „magyar írók és újságírók atyamestere”

Az ugyancsak ditrói származású Puskás Tivadar találta fel a telefonhíradót.

(Befejező közlemény következik)

Rusznay Gyula:

FALUVÉDELEM

Amatorkötésben 65 Leí és portó

Krisztus és a falu problémáit mutatja be nagy hozzáértéssel, szeretettel és segíteni akarással az elhivatott falukutató

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 30.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

MUSSOLINI ADOMÁNYA A MAGYARORSZÁGI SEGÉLYAKCIÓRA. Rómából jelentik: Mussolini tízezer lírát adományozott Horthy kormányzó felesége által vezetett országos segélyakcióra.

NAGYVÁRADON FIZETIK A NYUGDIAKAT. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatósághoz hétfőn reggel megérkezett a nyugdíjkiutalás. A nyugdíjigazgatóság ennek alapján a szokásos sorrendben azonnal megkezdte a kifizetéseket.

BERLINBEN A FIZIKUSOK NAGY KONGRESSZUSÁRA KÉSZÜLNEK. Berlinből jelentik: A szeptember és októberre kiűzött tudományos kongresszusok keretében különös figyelmet érdemel a Berlinben megtartandó fizikus-kongresszus. Körülbelül 1000 tudós fogadta el ezideig a német fizikai társaság meghívását. Így a kongresszus nagy sikerét remélik a német tudományos egyesületek.

Halálozás. A jugoszláviai Versecen elhunyt Wätz Ágoston nyugalmazott iskolai igazgató, nyolcvanöt éves korában. Negyvenöt évig működött Temeskutason. Gyászoják fia Wätz Oszkár temeskutasi plébános, Wätz Ágoston volt temesvári tejközponti igazgató és leánya, Kaszner Jánosné született Wätz Irma, Kaszner János nyugalmazott temesvári postafőtiszt felesége.

Az aradmegyei tanítók és tanítóknők nem hagyhatják el székhelyüket. Aradról jelentik: Erdélyben kiadott rendeletet adott ki az aradmegyei tanfelügyelőség. A rendelet közli a tanítókkal és tanítóknőkkel, hogy a miniszterium 119333—1940. számú rendelete értelmében a jelenlegi helyzetre való tekintettel kötelesek abban a helységben tartózkodni, ahol katedrájuk van és elutasításuk csakis engedélyezett szabadság esetén történhet meg. A tanítók és tanítóknők tartásuk fenn az összeköttetést a falusi lakossággal, segítsék azt és vegyenek részt a bevonultak hozzátartozóit segéyző bizottságokban, a menekülteket segéyző és a termés betakarítását irányító bizottságokban.

MERÉNYLET A NEWYORKI RÁDIÓ-LEADÓ EILEEN. Newyorkból jelentik: A newyorki rádióleadó vasárnap este több órára kénytelen volt közvetítését megszakítani, mivel hogy ismeretlen tettesek elvágta a leadóállomás földalatti kábeleit. A hatóságok azonnal lázas nyomozást indítottak a merénylet szerzőinek kézrekerítésére, de mindeztől fáradozósaik nem vezettek eredményre.

Arany a patak medrében. Zagrából jelentik: A horvát főváros közelében, a Ludovic-patakban arany és platinaszemeket találtak. Az arany és a platinaletelekről szóló híresztelések olyan méreteket öltöttek, hogy dr. Tucsan, a zagrabi egyetem ásványtanára kénytelen volt a nyilvánosság előtt megcáfolni a tulzolt várakozásokat. A professzor rámutatott arra, hogy a kis patakban valóban találtak arany és platina szemcséket, de oly csekély mennyiségben, hogy kiaknázásukról szó sem lehet és a leleteknek csupán tudományos értéke van. Ezeknek a nemesfémeknek előfordulása itt csak a természetnek különös játéka lehet.

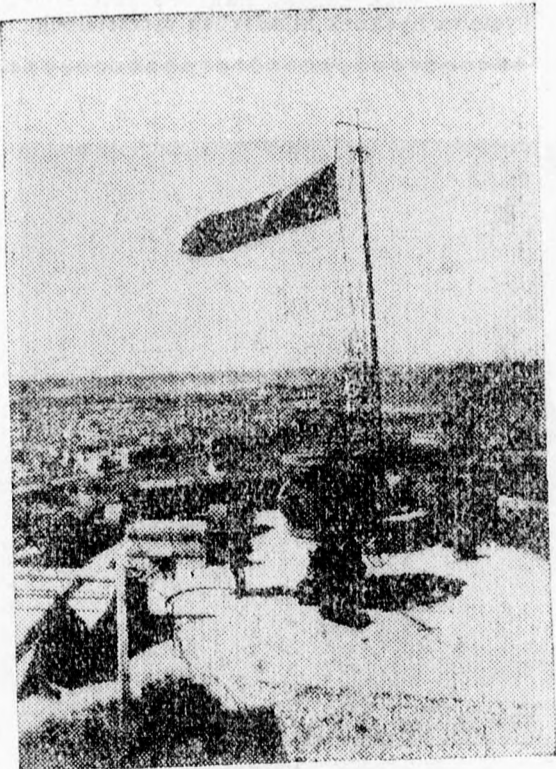
KILENCVENAPI VESZTEGZÁRT RENDELTEK EL SZAMOS-TARTOMÁNY TERÜLETÉN A KUTYÁKRA. Kolozsvárról jelentik: A szamos királyi helytartóság a földművelésügyi miniszter rendelkezése következtében a tömeges veszteségi esetekre, kilenccven napi vesztegzárt rendelt el az összes kutyákra. Ez alatt az idő alatt az ebeket éjjel-nappal zárva kell tartani, mert a szabadon talált ebeket kiírják. Az utcákra a kutyákat csak szájkosárral és pórázzal szabad kiengedni. A nyájak őrzésére csak olyan kutyákat lehet felhasználni, amelyeket előzőleg veszteség elleni védőoltással láttak el.

ÚJBÓL HÁROM FRANCIA ÁLLAMPOLGÁRT UTASÍTOTTAK KI AZ ORSZÁGBÓL. Bucurestiből jelentik: A „Curentul” című lap jelenti, hogy a belügyminisztérium július 27-én újból három francia állampolgárt utasított ki az országból, mivel résztvettek a petróleumterületek elleni rombolási tervek előkészítésében. A kiutasítottak Leon Wenger mérnök, a Concordia társaság igazgatója, Pierre Bonsenne és Arnold Le Chapelle, a vállalat főtisztviselői.

Szent Anna-napi zárandoklat Mária-Radnára. Temesvár. Saját tud. A temesváriak Szt. Anna napjára szóló máriaradnai zárandoklatát, mint jelentették, a királyi helytartóság engedélyezte. Ezen a zárandoklaton nagyobbára németek vesznek részt, míg szeptemberben, Kisasszony-napján a magyarok nagy radnai zárandoklata megy végbe. A zárandokok gyalogos csoportját P. Augustin Gotthard és P. Vancsó Valentin szalvatoriánusrendi szerzetesek vezették a kegyhelyre. Szent Anna napján különvonat is ment Temesvárról Mária-radnára, hatszáznál több résztvevővel. A kegyhelyen mintegy kétezer temesvári volt együtt, ezzel szemben hiányoztak a különböző községeknek ezen a napon esedékes zárandokcsapatai. Nagyobb csoport érkezett Orsováról Kleits József szentszéki tanácsos, plébános vezetésével. Az ünnepen P. Máthé Benvenut radnai szentferencendi házfőnök mondotta az ünnepi beszédet, az ünnepi szentmisét pedig Liebig Frigyes pápai kamarás, lippei plébános. Liebig plébános vezette a nagymise utáni szentségi körmenetet is. Az estélyi gyertyás körmenetet P. Christ István szalvatoriánusrendi tartományfőnök, a zárandoklás egyesület egyházi elnöke vezette. A zárandokok vasárnap este érkeztek vissza Temesvárra. A székesegyházból indult körmenet fogadta őket Unterwéger Lotár dr. pápai protonotárius, kanonok vezetésével.

MEGHALT EGY RAB A BÖRTÖN-VAGONBAN. Bucurestiből jelentik: Egy Bucurestibe érkező vonat börtön-vagonjának vezetője jelentette az állomási előjáróságnak, hogy Pridan Mihai 20 évi kényszermunkára ítélt rab, aki tüdővészben szenvedett, a börtön-vagonban meghalt. Az ügyészség elrendelte, hogy a holttestet szállítsák a törvényszéki orvostani intézetbe.

Újrendszerű kézi-kaszálógéppel kísérleteznek Gödöllőn. Mint Gödöllőről jelentik: A gödöllői koronauradalom haraszti gazdasági kerületében érdekes elgondolási kézikaszáló gépet próbáltak ki. A kis gépet — amely pedálszerű hajtóműből, golyócsapágyas áttételből, egy rudból és egy könnyű, 70 cm-es kaszáló részből áll. — megfelelő szíjszerkezettel a munkás vállára és mellére erősíthető. A fogantyúkat kézzel gyorsan forgatva, az áttétellel — éppen úgy mint a kaszálógépnél — mozgásba jön a kasza — és a haladó ember az oldala mellett mozgó kaszával gyorsan vágja a gabonát. A gép alig 5 kg súlyú és még könnyűthető is. A feltaláló a géphez igen nagy reményt fűz, mert az arató munkát a kaszálás megegyeszerűsítésével — könnyebb és gyorsabbá véli tenni. A gép még csak kísérleti állapotban van, így arról végleges véleményt alkotni nem lehetett. A kísérletet nagy érdeklődéssel figyelték a megjelentek. Nagy figyelemmel néztek a kísérletet a koronauradalom aratói is, akik a géppel versenyt kaszáltak. Az ötletes magyar találmány iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Német lobogó a cherbourgi kikötőben

Látogassa meg a Bécsi Őszi Mintavásárt

1940 szeptember 1-től 8-ig.

Díjtalan beutazási vizum. 60%/os menetdíj-kedvezmény a német birodalmi vasutakon, 50%/os visszautazási kedvezmény a román államvasutakon, 33%/os menetdíj-kedvezmény a magyar államvasutakon.

A beutazási vizum iránti kérvények 1940. augusztus 9-ig benyújtandók.

Jelentkezés, felvilágosítás és ismertetők: a Vásár bucuresti képviselőtársaság: Str. Caima-tei 16, telefon 5.25.33, a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, Bucuresti, Calea Victoriei 114, telefon 5.12.90 és az ország összes utazási irodái által.

Új hidat építenek a kolozsvári Irisz telepen. Kolozsvár. Saját tud. Dr. Bornemis a Sebastian, Kolozsvár város polgármesterének utasítására a város mérnöki hivatala megkezdte ama munkálatok terveinek elkészítését, amelyek az Irisz telepet a további árvízveszélytől hivatottak megóvni. A tervek szerint a Kajántó partjának medrét kibővítik, erőteljes kő- és vasbeton-partvédő munkálatokat hajtanak végre és egyben új, szélesebb és jobb elhelyezései hidat építenek. A munkálatokat közelebbről meg is akarják kezdeni.

Betörők a szabószalonban. Temesvár. Saját tud. Vasárnap este betörők jártak a Belváros legforgalmasabb részén lévő Färber-palotában. A betörők behatoltak Steinberger László és Herman férfiszabó-szalonjába s közel tízezer leányi öszeugget, valamint ékszereket loptak. A kár negyven-ezer leire rug.

Textiláru az utmenti árokban. Temesvár. Saját tud. A szomszédos Szabadfalun egy árokban különböző textilárut találtak, csomagokba köve. A rendőrség intézkedésére arra a helyre rendőr ment, hogy megvárja, ki jön a csomagokért. Alkonyatkor egy férfi, meg egy nő érkezett az árokhoz, hogy az árut elvigyék. A rendőr elfogta az asszonyt, a férfinak sikerült elmenekülnie. Az asszony, Petean Anna bevallotta, hogy társa Keller Adám ujszabadfalui lakos, akit erre szintén letartóztattak. A kihallgatások során kint, hogy a textiláru lopásból származik, a férfi és a nő pedig a tolvajok megbízásából akarta elvinni a csomagokat. Csakhamar kézrekerültek a tettesek is: Nagy András, Petean János, Zelinszky Nikita és Gyukits Pál, akik bevallották, hogy négy ízben hatoltak be Hönigsberg József Csillag-utcai kereskedésébe s a lopott holmit mindannyiszor a mezőn vagy az árokba rejtették el s a sötétség beálltával elküldték érte.

Elégett községi levéltár. Temesvár. Saját tud. Hétfőn a hajnali órákban tűz támadt a szomszédos Ujkissoda községhez, a levéltárként használt helyiségben. Csak nehezen sikerült a tüzet elfojtani, mindamellett a községi jegyzőség iratainak jelentős része a lángok martaléka lett. Az ujkissodai csendőrség az esetről jelentést tett a temesvári ügyészségnek s őrszemmet rendelt ki a vizsgálat lebonyolításáig. A csendőrség ugyanis kérte a vizsgálat elrendelését és utalt arra, hogy a tüzzel kapcsolatban különböző hírek kerültek forgalomba.

Kiderült a „Halálvölgy” titka. Newyorkból jelentik: Ötéves kutatás után az Egyesült Államok földművelésügyi miniszteriumának szakértői végre felderítették a híres „Halálvölgy” titkát. A Halálvölgy Colorado államban van, a St. Isabel rengetegben, 128 hektáron terül el és a halál leselkedik arra, aki ide beteszi a lábát. A Halálvölgyben a fű is mérges, a földből pedig mérges gőzök törnek fel. 1931. szeptemberében egy pásztor a Halálvölgyön keresztül terelte a nyáját. 200 juhából másnap reggelre csak három maradt meg. Néhány héttel később egy másik pásztor pihent meg a Halálvölgyben. 157 juha közül 71 elpusztult. Azóta a pásztorok és a vadászok messze elkerülik a Halálvölgyet, annál is inkább, mert a kormány külön figyelemztetést bocsátott ki, hogy mindenkit távol tartson ettől a veszélyes vidéktől. Az Egyesült Államok földművelésügyi miniszteriuma kutatni kezdte, hogy mi az oka annak, hogy a másutt mindennél ártalmatlan füvek a Halálvölgyben tele vannak méreggel. Most végre a washingtoni laboratóriumban megállapították, hogy a Halálvölgy földjében szelénium van, amely nagymértékben mérgezett. A szelénium a Halálvölgy növényeiben koncentrált tömegben van meg, így az az állat, amely ebből eszik, halálra van ítélve.

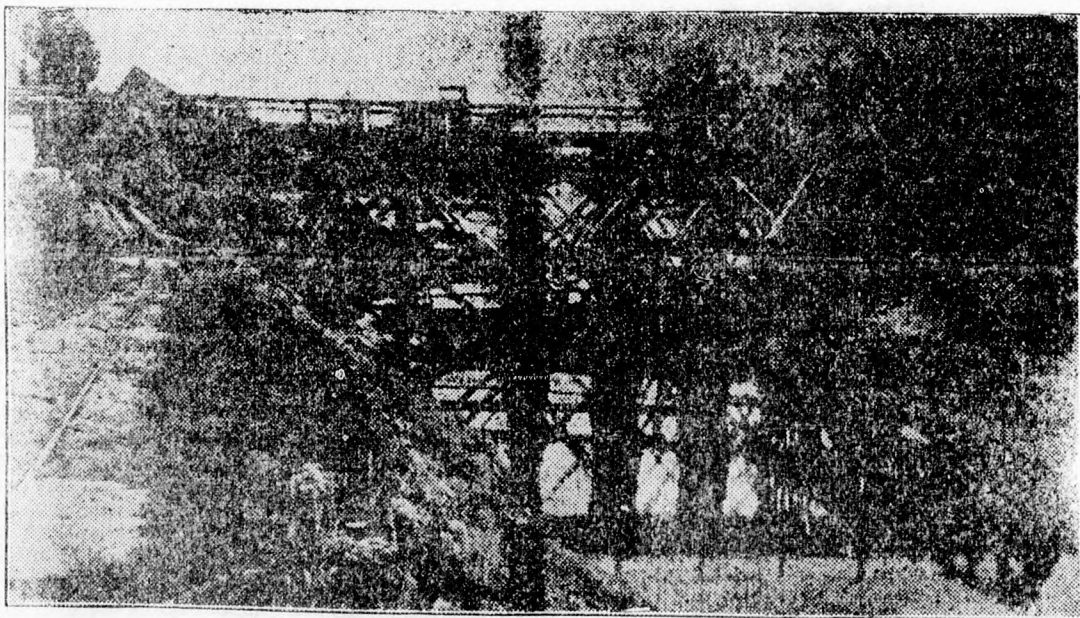
Adomány. A józseffalvi tűzkárosultak javára a vulkáni (Hunyad megye) Római Katolikus Hívek 440 lelt juttattak el Kicsid Géza plébános ur utján kiadóhivatalunk címére. Az összeget eljuttatjuk rendeltetési helyére.

Még a horgászás is tilos Londonban. Londonra alig lehet ráismerni, mondja egy szerény megfigyelő, aki most érkezett vissza az angol fővárosból Kopenhágába. — Barrikádok és góttakadályok egész megváltoztatták a város külső képét. Egy hivatalba, vagy hatósági épületbe nem lehet külön engedély nélkül belépni. Még az újságot is ak előtt is kettős fegyveres őrség áll éjjel nappal. Ujabb az öreg urak kedvenc sportját, a horgászatot is betiltották, mert a Themsét hadi területnek nyilvánították.

A Körösbe vetette magát egy szivbajos asszony. Nagyvárad. Saját tud. Izgalmas jelenetek játszódtak le kedden reggel a Körös-korzón. Egy idősebb asszony átvette magát a gyalogjáróhid korlátján, mielőtt meg tudták volna akadályozni. Pop Sándor, a váradi strand volt alkalmazottja, aki történetesen arra járt, azonnal a segítségére sietett és kimentette. Az öngyilkos asszonyt a Betegsegélyző helyiségébe vitték. Itt megállapították, hogy Herskovics Irénnek hívják és szivbajban szenved.

HIABA ALLITOTTAK CSAPDÁT A TIGRISNEK, A FENEVAD TOVÁBB PUSZTIT. Ismüri-ből jelentik: A város lakóit már régóta rettegésben tartja egy megszökött tigris, mely a közeli erdőben húzódott meg. Legutóbb egy nagy ökröt cipelt magával a fenevad az erdőbe és éjszakánként állandóan kellemetlen vendége volt a közeli majornak, ahonnan minden ilyen látogatás után háziállatok tüntek el. A környékbeli gazdák erre elhatározták, hogy csapdát állítsanak a tigrisnek: az erdő egyik tisztásán nagy gödröt ástak és a gödör fölé felszerelt csapdát mellé egy borjút kötöttek. A fenevad azonban példátlan ügyességgel elragadta a borjút, anélkül, hogy a csapdába esett volna és zsákmányával az erdő mélyére menekült. Az egyik földműves a borju vérsnyomain elindulva, megtalálta a tigris rejtekhelyét, de a hatalmas vad rátámadt és súlyosan megsebesítette. Segélykiáltásaira előrohantak társai is, akik közül az egyik revolvért rántott és a tigrisre lőtt. A tigris megsebesült, de ugylátszik, csak könnyebben, mert üldözői elől sikerült elmenkülnie. Azóta átkutatják az erdőt, de még nem akadtak nyomára.

Ujabb károkat okozott Maros megyében az esőzés. Marosvásárhelyről jelentik: Pár nap óta a megyében ismét esőre fordult az idő. A gyakori esőzés miatt a gazdasági munkákat ideiglenesen beszüntették. Az esős időjárás különösen a szőlőkben tett nagy kárt, elősegítette a lisztharmatot és peronoszpora-fertőzést. Az eratás megállt. Az ár a buzát sok helyen leiszapolta. A rétek több község határában víz alatt állnak, főként a Nyáradmentén. Az esőzés következtében különösen a Nyárad mentén a takarmánytermés szenvedett kárt, ami a vidéken a gazdákra súlyos következménnyel járhat. A Nyárad völgyében ugyanis kevés a takeló, a gazdák így nyáron is kénytelenek takarmányozni állataikat és most, hogy a rossz időjárás a termést erősen megtizedelte, az a veszély fenyeget, hogy a gazdák a téli időszakra nem tudnak kellő mennyiségű készletet biztosítani gazdaságuk számára. A szénát egyszer, a lóherét, lucernát sok helyen már másodszor kaszálták le. Ugyancsak gyenge termést ígér az esős időjárás miatt a kukorica is. A földeket nem tudták idejében megkapálni. A tavaszi kedvezőtlen időjárás miatt amugy is késett a vetés és a termés most már csak akkor érhet be, ha az őszi időjárás különösképpen kedvező lesz rá. A cukorrépa-földeken csak kisebb mértékű kárt okozott a rossz idő.

Uj hidat építettek a németek Franciaországban az Aisne-Oise csatorna felett

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Szélhámosok éltek vissza a fővárosban az ingatlanok felülvizsgálásával. Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrprefektúra arról értesült, hogy ismeretlen egyének, a központi népeledési hivatal ügynökeinek adva ki magukat, teljességgel illetéktelenül megjelentek a polgárok magánlakásaiban, hogy az ingatlan-könyveket felülvizsgálják. A fővárosi rendőrprefektúra közli, hogy csak a rendőrtiszteknek és a rendőrségi ügynököknek van joguk ezt az ellenőrzést véggezni, de ezek mindig kötelesek igazoló könyvecskéjükkel bizonyítani kilétüket. Minden más személyt, aki a fővárosi rendőrség nevében jelentkezik valahol, anélkül, hogy igazolni tudná magát, azonnal le kell fogni és a legalkalmasabbnak kinálkozó módon rendőrkézzre kell juttatni.

*** Plébános urak figyelmébe.** Keresem Fekete Ferenc és Nuszbaumer Emilia házassági bizonyítványát. A férj római katolikus vallású, született Kurtapatakon (Háromszék m.) 1819 szept. 21-én. A feleség ág. hitv. evang., született Nagyváradon 1831 október 30-án. Házasságot valószínűleg 1850—1860. között kötöttek. Eredmény esetén szíves értesítést kér: dr. Czumbel Károly ügyvéd, Oradea, Str. Miron Cristea 13. A felmerült költségeket készségesen megtérítem.

Pályázat Fogarasy Mihály püspök alapítványára

A gyulafehérvári finevelő intézetben Fogarasy Mihály püspök alapítványára felvételt nyerhet **8 papi pályára** készülő ifju, akik a gyulafehérvári főgimnázium első osztályát kezdik, 14-ik életévüket még nem töltötték be, szegény sorsu, **tiszta katolikus** családból származnak, kiváló tehetségűek, jó zenei hallásuk és hangjuk van és kifogástalan viseletűek. Akik az alapítványt elnyerik, csak a következő díjakat kötelesek megfizetni: a főgimnáziumban a beiratással kapcsolatos díjak fejében 676 leit, a finevelő-intézet részére butorhasználat, arvosi díj, fürdő, stb. címen egész évre 850 leit; ezenkívül könyvekről, írószerekről, ruházatról, fehérműről és mosásról kiki maga gondoskodik.

A pályázati kéréseket Püspök úr Ónagyméltóságához legkésőbb augusztus 10-ig kell beadni; mellékelni kell az elemi iskolai bizonyítványt, keresztlevelet, állami születési bizonyítványt és az illetékes plébános ajánló levelét. A plébános urak csak azokat ajánlják, akik a fentebbi követelményeknek **mindenben** megfelelnek.

Politikai bűnpör Franciaország volt vezetői ellen Daladier, Reynaud és Mandel letartóztatva

Rómából jelentik: A *Messagero* szerint nem sokára tárgyalni kezdik azoknak a francia politikusoknak a perét, akiket a francia vereség miatt vétkesnek tartanak. A per nem a szenátus külügyi bizottságában, hanem erre a célra alakított bíróság előtt folyik majd le. A vádlottak között van Daladier, Reynaud, Blum, Campinchi, Cot, Mandel, Delbos és mások. Mandel Marokkóban van letartóztatásban, Daladier Marseilleben, Reynaud pedig Vichy melletti községben van internálva.

Uj munkarend a CFR raktárakban

Bucurestiből jelentik: Az államvasut vezérigazgatósága az előzetes rendelkezések hatálytalansításával elrendelte azt, hogy a CFR áruraktárakban a munkaidő munkanapokon és vasárnapokon egyaránt a következő hivatalos órákban legyen: reggel 7 órától déli 13 óráig, délután 15 órától 20 óráig. Következésképpen az összes áruraktárak és árupénztárak ezen hivatalos órák alatt működnek, mindennemű áruk átvételére és kiadására. A munkaügyi minisztérium különben engedélyezte, hogy az államvasut szolgálata a raktárak vonatkozásában is ugyanugy dolgozhassék vasárnapokon és a törvényes ünnepeken, mint a munkanapokon azonos munkaidőbeosztással.

Tekintettel a teherkocsihiányra, a CFR vezérigazgatósága elrendelte azt is, hogy valamennyi, a nap folyamán kirakódásra kiadott vagon estig kiüríttessék. Ennek érdekében oly esetekben, amikor a vagon kirakását este 20 óráig nem fejezték be, az érdekeltek kötelesek a kirakodást este 22 óráig folytatni. Ugyanez vonatkozik a berakodási munkálatokra is.

Intézkedés történt arról is, hogy az érkezésekről szóló értesítések késedelem nélkül történjenek meg. Nem engedhető meg, hogy este 7 óra után kiértesítetlen érkezési ügy legyen az illetékes szolgálatoknál. Hasonló intézkedések történtek az áru feladások menetének és a feladásokkal kapcsolatos hivatali ténykedések meggyorsítására is.

Nagyváradon jelentkezni kell a hadköteles ifjaknak

Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei Hadkiegészítő parancsnokság átirata alapján a város katonai ügyosztálya (II. em. 26. sz. szoba), ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy az 1942—1945. korosztályú, illetve az 1920—1923-ban született ifjak összeírását augusztus hónapban adják meg. Az összeíráson kötelesek jelentkezni a város területén született ifjak, valamint azok a vidéki születésűek, akiknek végleges lakásuk Nagyváradon van. Az összeírásnál a következő sorrendben kell jelentkezni:

Az 1920. évben született ifjak augusztus 1. és 9-ike között jelentkeznek.

Az 1921-ben születettek 1—17 között jelentkeznek.

Az 1922-ben születettek 18—25 között jelentkeznek.

Az 1923-ban születettek 26—31 között jelentkeznek.

A vidéki születésűek, akik jelenleg Váradon laknak, vagy azok, akik utólag kapták meg állampolgárságukat, a következő, közjegyzőileg hitelesített okmányokkal kell jelentkezni:

1. Születési bizonyítvány. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Egy tájékoztató bizonyítvány a nyilvántartó hivataltól, amely igazolja, hogy az illető több, mint 6 hónapja lakik Nagyváradon.

Akik a fenti rendelkezéseknek nem tesznek eleget, szigorúan meg fogják büntetni. A reedetet *Chirila* polgármester és *Fildan*, a katonai ügyosztály főnöke írták alá.

A háztulajdonosok augusztus havi határidős naplója

1. Az augusztus hó folyamán megkötött bérleti szerződéseket augusztus hó 30-ikaig, illetve a megkötéstől, vagy a bérlet helyiség elfoglalásától számított 30 napon belül kell illetékes végzett a pénzügyigazgatósághoz beadni.

A szerződést 4 példányban kell benyújtani: és ha a bérlő részére illetékezett példányt kívánunk kiszolgáltatni, úgy erre a célra még egy példányt kell beadni.

A szerződés utáni illetéket 100 lei összegig helyjegyekben, ezen felül pedig készpénzben kell leróni.

A szerződés első példánya után 2 lei repülőbélyeg illetéket, továbbá a bérösszeg minden megkezdett 1000 leie után 1 ezrelék ugyanilyen illetéket kell leróni.

A repülőbélyeg illetéket a legutóbbi kormányrendelet értelmében — tekintet nélkül az összeg nagyságára — készpénzben kell fizetni.

Az ott kiállító utalványra 9 lei okmány és 1 lei repülőbélyeg, ennek másolatára pedig 8 lei okmány és 2 lei repülőbélyeg kell beadni.

A szerződés II. példányát és ha a bérlő részére is akarunk illetékezett példányt kiadni, erre a példányra is 8 lei okmány és 2 lei repülőbélyeg kell ragasztani. A többi példányok bélyegmentesek.

A bérszerződési illeték befizetése céljaira az illetékgyósztatványban kiállított utalványra 9 lei okmány és 1 lei repülőbélyeg kell ragasztani.

Mielőtt azonban a bérleti szerződést illetékes végzett az illeték ügyosztálynál bemutatnák, le kell róni a bérlőt terhelő 5 százalékos bérlői adót és az 1 ezrelékes tüzoltó díjat.

A bérleti szerződéseket a felek által megállapított időtartamra, tehát évre, félévre, negyedévre, egy vagy két hónapra lehet kiállítani.

Az illetékezéssel kapcsolatos nagy terhekre tekintettel pontosan számot kell vetni a bérleti viszony előre látható időtartamával, nehogy a bérlői adót, a tüzoltó díjat és magát a bérleti szerződési illetéket is feleslegesen olyan időre is leróvjuk, amikor a szerződés a bérlő elköltöztetése következtében hatályát veszítette.

Ugyanis bérlőváltás esetében az új bérlővel annak ellenére is, hogy a korábbi szerződési időtartam még le nem járt, új szerződést kell kötni és ezután a fent említett adókat és illetékeket újra le kell róvniuk.

A már lerótt adók és illetékek be nem számítottak és illetve a bérleti szerződést nem fogadják el illetékezés végett mindaddig, amíg a bérlői adó és tüzoltó díj lefizetését ismét nem igazoljuk.

A bérleti szerződési illeték: gyárak és iparműhelyek szerződési után a szerződésben kitüntetett bérösszeg 2,4 százalékában, — egyéb helyiségek bérletei után pedig 1,8 százalékban van megállapítva.

A pénzügyi adminisztráció által előírt szövegű szerződési blanketták a háztulajdonosok és bérlők rendelkezésére állanak.

2. A július hó elsején esedékes kincstári adókat és pótdadókat augusztus hó 15-ikéig lehet növelés és behajtási költségek nélkül fizetni, sőt az eddig az időpontig befizetett adóterhekből 5 százalékos engedményt is lehet kérni.

3. A lakásfelmondás abban az esetben törvényes, ha a bérlő augusztus hó 8-ik napjának délután 5 órájáig a felmondásról tudomást szerez.

A magánaton való fölmondás csak akkor érvényes, ha ezt két tanu előtt szóval, vagy pedig két tanu által előttemezett, a háztulajdonos által aláírott és a bérlő részére postán ajánlottan megküldött levélben eszközöljük.

Határozott időtartamra szóló szerződés a szerződésben foglalt lejáratú időpontban felmondás nélkül is hatályát veszti, de ennek ellenére a jogviszony tisztázásáért és azért, hogy a bérleti helyiségeket nyugodtan bérbe lehessen adni, ajánlatos, hogy a felek egymást kellő időben, tehát a lejárat előtt két-három hónappal értesítsék arról, hogy a bérviszonyt egymással meghosszabbítani, vagy a meghosszabbítást mellőzni kívánják.

4. A felmondás megtörténte után a bérlő köteles megengedni, hogy a jelentkezők a kiadó helyiségeket köznapiak délelőtt 10—12 és délután 3—5 órák között akadály nélkül megtekinthessék.

Vasárnap és ünnepnapokon a helyiségek csak délelőtt 10—12 óra között tekinthetők meg. Ha a bérlő ezt a szabályt be nem tartana, a bérbeadó királyi közjegyző, vagy pedig a rendőrség segítségét veheti igénybe.

5. Egy szobás lakást és mellékhelyiségeit a bérlet utolsó napját követő köznapi déli 12 órájáig kell kiüríteni.

Két szobás lakást és tartozékait a bérlet utolsó napját követő köznapi déli 12 óráig, de legalább egy szobát az új bérlőnek már déli 12 órakor át kell bocsátani.

Üzleti helyiségek és műhelyek a bérlet lejáratát követő második köznapi teljesen kiürítendőek.

Dr. Lengyel Zsuzsanna uod.

A japán sajtó leleplezései a keletázsiai angol kémiszervezetről

A szervezet a londoni tájékoztató minisztériummal állott összeköttetésben

Tokióból jelentik: A japán sajtó az angol kémkedés leleplezésével kapcsolatban részleteket közöl a keletázsiai brit kémiszervezetről, mely a londoni tájékoztató minisztériummal van összeköttetésben. A lapok beszámolója szerint a keletázsiai

kémiszolgálat központja Hongkong. A központ alá tartozik a tokiói kultur- és propagandaintézet, mely a fontosabb japán városokban fiókintézeteket tart fenn.

A finnek visszaállítják az oroszok elől elvitt ipari berendezéseket

Az oroszok bizonyos kárpótlásokat adnak. — Továbbfolyik más kérdésekről is az egyezkedő tárgyalás

Helsinki-ből jelentik: A finn távirati iroda jelentése szerint a finn-orosz vegyes bizottság Moszkvában folytatott tárgyalásai eredményre vezettek. Finn részről beleegyeztek abba, hogy elfogadják a békeszerződésben nem szereplő kö-

vetelést is, mely szerint a békekötés előtt az ország belsejébe vitt ipari- és gép-berendezést szintén visszaállítják. A szovjet kormány ennek fejében kárpótlást helyezett kilátásba. Más kérdésekről még folynak a tárgyalások.

A német-olasz győzelem föltételezése a pánamerikai értekezleten

A délamerikaiak fenn akarják tartani a tengelyhatalmakkal való barátságot

Havannából jelentik: A pánamerikai értekezlet teljes ülése jóváhagyta a havannai egyezmény szövegét. Az egyezmény záradéka így szól:

— Ha elhalaszthatatlanul sürgős lépések megtételére van szükség, akkor az amerikai köztársaságok egyenként, vagy együttesen cselekednek a saját területük, illetve az egész földrész védelmének érdekében, még pedig olyan módon, ahogy jónak látják.

A pánamerikai értekezlet az Északamerikai Egyesült Államok mai kormánya taborozta össze. Az összehívás tulajdonképpen azzal az alappondolattal történt, hogy számolni kell az európai háboruban Németország és Olaszország győzelmével. Amerikában a hollandoknak, franciáknak és angoloknak vannak gyarmati birtokai, s ha a németek és olaszok győznek, akkor ellenfeleik amerikai birtokai is az ő rendelkezésük alá kerülhetnek. E „veszedelem” ellen akarja az Északamerikai Egyesült Államok kormánya az egész amerikai földrészt egy harcvonalba állítani.

Az értekezlet végső határozata a külső katonai támadás elleni védekezés elvét elfogadta ugyan, de az értekezlet mégse egységes a jövőbeni európai alakulásokkal szemben. A délamerikai államok fenn akarják tartani barátságos összeköttetésüket Németország és Olaszország iránt, s ezt a baráti hajlamot az északamerikaiak nem tudták most se

meglazítani. A délamerikaiak hangoztatták az értekezleten, hogy ők a jövőbeni európai egységgel összefüggésben kívának maradni, s nem hajlandók a Washington által kívánt ellenségeskedésre. Ezért lett a határozat szövege is olyan homályos, hogy majd akként védekeznek, ahogy az egyes köztársaságok jónak látják.

Barátsági szerződés Spanyolország és Portugália között

Szoros együttműködés a függetlenség és nemzeti egység védelmére

Madridból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a portugál külügyminiszter és a liszaboni spanyol nagykövét Lisszabonban aláírta a spanyol-portugál támadást kizáró és barátsági szerződés pótljegyzőkönyvét. A pótljegyzőkönyv a két hatalom számára szoros együttműködést ír elő arra az esetre, ha a szerződő felek bármelyikének veszélyeztetnének a függetlenségét, vagy nemzeti egységét. A jegyzőkönyv az aláírással életbelépett.

Napjaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izléses kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészicimlappal. 236 oldal.

ÁRA 135 LEL

Pánamerikai szervezkedés az európai államok amerikai gyarmatai védelmére

A havannai értekezlet által kiküldött bizottság katonai intézkedésekre is készül

Havannából jelentik: A havannai egyezmény értelmében az amerikai államok egyenként vagy közösen cselekednek, ha a gyarmatok átruházása következtében sértetlenségüket veszély fenyegetné és emiatt sürgős cselekedetre lenne szükség. A Havannában megalakított bizottságot azonnal értesíteni kell minden katonai jellegű lépésről, hogy megfelelő intézkedéseket hozhasson.

Washington rosszalja Anlia engedékenységet Japán iránt.

Washingtonból jelentik: Sumner Welles, amerikai külügyi államtitkár a hétfői sajtótájékoztató értekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya fenntartja azt az álláspontot, hogy nem helyesli Anglia magatartását a burmai út elzárásával kapcsolatban.

Mint ismeretes, ezen az úton bonyolódott le a legnagyobb szabású fegyver és hadianyag szállítási *Csang-Kai-Sek* számára és legutóbb Anglia Japán kivására három hónapra lezárta ezt az utat a fegyverszállítás elől.

Angol kémszervezetet fogtak le Tokióban, A Reuter tudósítója is a lefogottak közé került és öngyilkos lett.

Tokióból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy tizenegy angol személyt letartóztattak, mert angol kémhálózatot létesítettek. A kémkedésben való részvétel miatt letartóztatták a Reuter-iroda *Fuchs* nevű tokiói tudósítóját is. *Fuchs* a rendőrségi palota második emeletéről leugrott és annyira összezsuzta magát, hogy sebceibe belehalt.

Titokzatos körülmények között százezer lei tünt el a nagyváradai pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán

Tisztviselőtársaira bizta pénzesztáskáját és mire visszatért hült helyét találta a százezer leinek

Nagyvárad. Saját tud. Meglehetősen homályos és titokzatos háttérű nagyarányú lopás történt az itteni pénzügyigazgatóságon. Ismeretlen tettes a nyugdíjosztály helyiségében egy aktatáskából nem kevesebb, mint 100 ezer lei készpénzt vitt el, anélkül, hogy bármilyen nyomravezető adat világosságot derítene az ügyre.

A nagyarányú lopás eddig ismert részletei a következők:

A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán dolgozik már hosszabb idő óta egy *Nagy Gyula* nevű idős vasuti nyugdíjas. Nagy Gyulát a nyugdíjosztály tisztviselői irodai kisegítő munkára használták s mindig becsületes, megbízható embernek ismerték. Most, hogy a nyugdíjak kiutalását megkezdték, ismét feltorlódtott a munka a nyugdíjosztályon s *Pop*, a nyugdíjosztály főnöke megbízta Nagy Gyulát, hogy a pénztárnál vegyen föl 122 ezer leit s azt a neki átadott fizetési lista alapján a felsorolt tételek szerint csomagolja be és számolja meg.

Nagy Gyula vasárnap a rábizott munkát lelkiismeretesen el is végezte s a kifizetésre előkészített 122 ezer leit aktatáskájában hétfőn délelőtt bevitte a nyugdíjosztályra. Nagy Gyula a nyugdíjosztály főnökét nem találta bent a hivatalban s mivel még egyéb dolga is volt, a több mint 122 ezer leit tartalmazó táskát a hivatal egyik íróasztala mögé, — tehát olyan helyre tette, ahol idegen semmi módon nem férhetett hozzá, — s megkérte a helyiségben tartózkodó tisztviselőket, hogy amíg ő távol lesz, addig ügyeljenek a pénzre. A déli órákban Nagy Gyula visszatért s amikor elővette és kinyitotta a táskát, megdöbbenve vette észre, hogy

az aktatáskából százezer lei ércpénz hiányzik.

A megrémült idős nyugdíjas érthetetlenül és teljesen lesújtva állt a vakmerő lopással szemben. Hazarohant lakására, de természet-

sen ott sem találta a pénzt. A nyugdíjosztály főnöke és a nyugdíjosztály tisztviselői — s egyelőre még a rendőrség sem tud semmi nyomravezető körülményt — remélhető azonban, hogy a lelkiismeretlen tettes rövidesen kézrekerül.

Nem a nyugdíjasoké, hanem a pénzügyé a kár.

A nagyarányú lopással kapcsolatban a nyugdíjgyűlés vezetője közli a nyugdíjasokkal, hogy a 100 ezer lei eltűnése nem befolyásolja az éppen most folyó nyugdíjfizetéseket. Mivel hivatalos eljárás közben tünt el a pénz, a pénzügyigazgatóság a károsult, — éppen ezért a nyugdíjakat, azoknak is, akik a kérdéses listán szerepelnek, minden további nélkül kiutalják.

Arcéhicédetések

Lakás

Butorozott

szoba, különbajratu, augusztus 15-re kiadó. Nagyvárad, Str. Scoblei 10. Érdeklődni délután 2-1/2-ig.

Kiadó

egy szoba, alcoven, konyha, mellékhelyiségekben álló lakás aug. 1-re. Dr. Bárdos, Oradea-Nagyvárad, Strada Nicolae Jiga 7. szám.

Kiadó

2 szobás lakás mellék-helyiségekkel, Oradea-Nagyvárad, Strada I. Ciordas 38.

Adás-vétel

Olaszán

eladók ma-anhazak, bérházak. Eladó ingatlanokat keressünk készpénzvevők részére Dr. Klein Hiteliroda, Oradea-Nagyvárad, Coshuc utca 20. szám.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadóhivatalunkban.

A pénzügyigazgatóság felhívása a részvénytársaságokhoz

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendelete értelmében a részvénytársaságok minden részvény után 0.50 százalékot kellett befizessenek 1940 július 31-ig bezárólag a pénzügyigazgatóságon. Tekintettel arra, hogy ezideig nem minden részvénytársaság tett eleget a pénzügyminisztérium rendeletének, a pénzügyigazgatóság ezuttal szólítja fel mind azokat a részvénytársaságokat, amelyek nem fizették be a részvények után járó illetékeket, hogy július 31-ig bezárólag teljesítsék fizetési kötelezettségeiket. Ezt annál is inkább tegyék meg, mert 1940 augusztus elseje után minden részvény után az eredeti 0.50 százalék négyeszeresét kell büntetésképpen megfizetni. A pénzügyigazgatóság ugyanakkor közli, hogy a részvények utáni 0.50 százalékot azok a részvénytársaságok is kötelesek leróni, amelyek likvidálás alatt vannak. A részvények utáni kifizetések teljesítését augusztus elseje után szigorúan ellenőrzik.

Szerkesztői üzenetek

Válasz v. e.-úrnak. Arad

Talán kegyeletsértést is követek el, amikor nagy „irányító” igyekezetét és tevékenységét ért csapás idején zavarom gyászát. Mindazonáltal válaszolnom kell, mert nem csak szerkesztői üzenetet kaptam Öntől, hanem egy, a szerkesztőhöz intézett levelet is iratott, vagy irt címemre. Ugy látszik, hogy mondanivalói nem fértek el a második szerkesztői üzenetben sem, pedig hagyja el, már az első is hosszú volt és unalmas. Az a levél viszont, amelyet „több ezer” ember nevében egy ismeretlen „temesvári katolikus” irt, ugy látszik éppen az ismeretlenség jótékony leple alatt jobban elbirta azokat az utszéli kifejezéseket és minősítéseket, alig, vagy sehoggy sem burkolt célzásokat, amelyeknek belül erjedő mérge nyilván már lelkének békéjét és egyensúlyát veszélyeztetette: Ha ezek leírása után megkönnyebbült, ha ez Önnek jót tett, még egészségre is kívánom. Többet azonban ezzel az ügyfél nem foglalkozom, mert közben tárgyalanná vált.

Barátságosnak alig nevezhető eszmecsereknél kiindulópontja ugyanis bizonyos válságba jutott lapok átmentési kísérlete volt. A kísérlet nem sikerült, az „irányítás” önfeláldozó vállalása hiábavaló volt, az Ön becsülete pedig ezek után is csorbitatlan. De ha még szükségét érezné további ki-magyarozkodásnak és öngazdálkodásnak, lelke megnyugtatóra zavartalanul megetheti.

Egyébként meglepett különleges egyházi kérdésekben mutatkozó jártassága. Célzásaiiban könnyed szellemességgel használ szójátéknak felkínáló egyházi szakkifejezéseket. Jó lesz azonban megjegyezni, hogy ami szójátéknak szellemes, az a valóságban Isten nyolcadik parancsolatát surolhatja. Ne hallgasson azért ilyen kérdésekben még szaktanácsadóira sem, mert őket érthetően tisztulatlanság érzelmek és indulatok vezetik.

Tudomásul vettem az Önök szigorú szerkesztői elveit, amelyek szűrőjén én, szegény tehetégtelen kezdő feltétlenül fennakadtam volna. Ebben az esetben azonban nem értem, hogy az Ön üzenete és önmagához iratott, vagy irt levele, hogyan láthatott napvilágot. Bizonyára sajnálatos elnézés volt. Ha nem, akkor Önöknél minden ellenkező állítás ellenére sincs papirkosár.

A történetek után most már azt sem bánom, ha újabb lapokat vesz „irányítása alá”, ezt magam is tudnék ajánlani jóhíjánat. Eddigi keres „irányításai” az eredményt illetően, teljesen megnyugtatók.

Nézetek különbözősége egyébként nem lehet akadály annak, hogy Önt kellő tisztelettel ne köszöntse: (k. n.)

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

CENZURAT